

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Paulus Jacobus de Graaf
Gørdingvej 11
7570 Vemb

Dato: 13-04-2015
Sagsnr.: 09.17.17-P19-30-14
Henv. til: Christian Skaaning Laursen
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 77 92
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

§ 11 MILJØGODKENDELSE

af kvægbrugbruget

Korsgård

Gørdingvej 11, 7570 Vemb
Beliggende på matr. nr. 3a Vemb By, Vemb

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF 4. DECEMBER 2009 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
GENERELLE FORHOLD	8
<i>Dokumentation</i>	8
<i>Udnyttelse af godkendelse</i>	8
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	8
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	8
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	9
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	9
<i>Stalde</i>	9
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	10
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	10
<i>Døde dyr</i>	11
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	11
<i>Håndtering af gylle</i>	11
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning</i>	11
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	11
<i>Lugt</i>	11
<i>Transport</i>	11
<i>Støj</i>	12
<i>Støv</i>	12
<i>Restvand og spildevand</i>	12
<i>Skadedyr</i>	12
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	12
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	13
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	13
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	13
<i>Sædskeerter og efterafgrøder</i>	14
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	14
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	15
KLAGEVEJLEDNING	15
OFFENTLIGGØRELSE	15
RETSBESKYTTELSE	17
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	17
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	18
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	19
GENERELLE FORHOLD	19
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	19
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	20
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	21
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	23
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	23
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	23

<i>Stalde</i>	24
<i>Valg af BAT-teknologi i staldanlæg</i>	24
<i>BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak</i>	27
<i>Ventilation</i>	27
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	27
<i>Foder</i>	27
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	28
<i>Fyringsanlæg</i>	29
<i>Olie og brændstof</i>	29
<i>Affald</i>	30
<i>Døde dyr</i>	31
<i>Sprøjtemidler og kemikalier</i>	32
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	32
<i>Håndtering af gylle</i>	33
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	34
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	35
<i>Ammoniak</i>	35
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	36
<i>Lugt</i>	37
<i>Transport</i>	38
<i>Støj</i>	39
<i>Støv</i>	40
<i>Lys</i>	40
<i>Restvand og spildevand</i>	41
<i>Skadedyr</i>	42
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	42
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	43
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	46
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	46
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	48
<i>Sædskifte og efterafgrøder</i>	48
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	49
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	50
<i>Grundvand</i>	50
<i>Bilag IV-arter</i>	51
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	51
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer</i>	52
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt</i>	53
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)</i>	54
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt</i>	55
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)</i>	57
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	59
BILAG	60
<i>BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED</i>	60
<i>BILAG 2 – SITUATIONSPLAN</i>	61
<i>BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING</i>	62
<i>BILAG 4 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD</i>	63
<i>BILAG 5 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG OG UDSPREDNINGSAREALER</i>	64
<i>BILAG 6 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD</i>	65
<i>BILAG 7 – GYLLETRANSPORTRUTER</i>	66
<i>BILAG 8 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG</i>	67
<i>BILAG 9 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE</i>	68

BILAG 10 – JORDBUNDSTYPER	69
BILAG 11 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD 1/2	70
BILAG 12 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD 2/2	71
BILAG 13 – RISIKOOMRÅDER FOR FOSFORUDVASKNING (OKKERKLASSER)	72
BILAG 14 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE)	73
BILAG 15 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER	74
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	75
BILAG 17 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	76

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	13-04-2015
Godkendelse hjemmel, lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 11
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	PAULUS JACOBUS DE GRAAF
CVR-nr. / P-nr.	18075032 / 1001425192
Husdyrbrugets adresse	Gørdingvej 11, 7570 Vemb
Husdyrbrugets telefonnumre	97481187 / 20989608
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Paul de Graaf
Husdyrbrugets e-mail:	Pauldegraaf@outlook.dk
Matrikel	3a Vemb By, Vemb
CHR	55096
(i)-mærket, bek. 486 af 25. maj 2012 om godkendelse af listevirksomhed	Nej
Byggetilladelse	Såfremt dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri ombygning eller lignende, skal der forinden søges om byggetilladelse hos kommunen - Byggeri og Ejendomme.
Ejendomsnr.	661-0181943
Husdyrgodkendelsesskema nummer	72057
Husdyrbrugets konsulent	Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, e-mail kv@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.17-P19-30-14

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 10-12-2014 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Gørdingvej 11, 7570 Vemb. Husdyrbruget bliver større end 75 DE og mindre end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er ikke omfattet af reglerne for IED, jf. IE-direktivet².

Udkast til miljøgodkendelse har været i 3 ugers høring i perioden fra den 19-03-2015 til den 09-04-2015.

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt, og der er ikke tidligere udarbejdet VVM redegørelse eller foretaget VVM screening af dyreholdet.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 173,65 til 242,76 DE fordelt på 134 køer, 25 småkalve, 75 opdræt(6-26 mdr.) og 65 tyrekalve (40-55kg)

I forbindelse med udvidelsen etableres der ca. 1.900 m² ny stald i tilknytning til de eksisterende stalde. Herudover etableres der en ny ensilageplads på 1.100 m³.

Husdyrbruget er beliggende forholdsvis langt fra ammoniakfølsom natur. Ammoniakfordampningen fra husdyrbrugets anlæg falder med 292 N/år. Reduktionen af ammoniakfordampning opnås ved anvendelse af linespil og skrabere i den nye kostald.

Husdyrbrugets arealer er beliggende indenfor nitratklasse III, hvorfor der er et krav om en reduceret nitratudvaskning fra arealerne. Dette opnås ved anvendelse af 15% ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets generelle krav. Arealerne er helt eller delvist beliggende i et opland med stigende husdyrtryk (Felsted Kog og Nissum Fjord). Beregninger viser at udvaskningen fra husdyrbrugets arealer ligger under hvad der kan accepteres fra et planteavlsbrug.

¹ Lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (IE-direktivet). Rådets direktiv 2010/75/EF.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 75 DE, men under 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 134 køer (tung race), 25 småkalve (0-6 mdr.), 75 opdræt (6-26 mdr.) og 65 tyrekalve (40-55kg) svarende til i alt 242,76 DE, på husdyrbruget matr. nr. 3a Vemb By, Vemb, beliggende Gørdingvej 11, 7570 Vemb.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Christian Skaaning Laursen
Civilingeniør

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks.:
 - husdyrholdets størrelse
 - foderplaner og evt analyser
 - affaldsregistrering og –bortskaffelse
 - mark- og gødningsplaner
 - driftsjournaler (jvf. bilag 16 og 17)

skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Udnyttelse af godkendelse

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.
4. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Ansøger og ejerforhold

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

6. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller).

7. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Malkekøer, stor race	134	200,24
Småkalve (0-6 mdr.)	25	6,76
Kvier, stor race (6-26 mdr.)	75	35,12
Tyrekalve (40-55 kg)	65	0,64
I alt		242,76

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår. Nedgang i mælkeydelse må ikke omsættes til flere dyr.

Stalde

8. Stalde skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægt-korrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Antal	DE	
Eksisterende kostald ST-24781	Malkekøer (9.517 kg mælk), tung race	84	112,00	4	5,98	Sengestald med spalter. (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Malkekøer (11.500 kg mælk), tung race	13	17,33	5	7,47	Dybstrøelse hele arealet
	Kvier (0-26 mdr.), tung race	0	0,00	5	0,94	Dybstrøelse hele arealet
Ny kostald ST-24782	Malkekøer (11.500 kg mælk), tung race	0	0,00	125	186,79	Sengestald med spalter. (kanal, linespil) Skrabning af spalter hver 4. time Skrabning med line spil hver 8 time
Kviestald ST-24783	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	26	7,03	25	6,76	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv
	Kvier (6-28 mdr.), tung race	77	37,29	0	0,00	Sengestald med spalter. (kanal, bagskyl eller ringkanal) Spalteskraber
	Kvier (6-26 mdr.), tung race	0	0,00	73	34,18	Sengestald med spalter. (kanal, bagskyl eller ringkanal) Skrabning af spalter hver 4. time
Kalvehytter ST-24784	Tyrekalve (40 – 55 kg), tung race	0	0,00	65	0,64	Dybstrøelse hele arealet
Goldkostald ST-24785	Malkekøer (9517 kg mælk), tung race	11	14,67	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet

9. I alle dybstrøelsesafsnit skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.
10. Der skal i den nye kostald (ST-24782) etableres skrabe anlæg på spaltegulvet. Skrabe anlægget til fjernelse af husdyrgødning skal skrabe staldgulvet mindst hver 4. time – svarende til mindst 6 gange i døgnet. Linespil skal køre mindst hvert 8 time
11. Der skal i den eksisterende kviestald (ST-24783) etableres skrabe anlæg på spaltegulvet. Skrabe anlægget til fjernelse af husdyrgødning skal skrabe staldgulvet mindst hver 4. time – svarende til mindst 6 gange i døgnet.
12. ”Skrabere i stald ST-24782 og ST-24783 skal forsynes med timer. Skrabere skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end en uge. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen/robotskraberer er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.”

Rengøring af staldanlæg

13. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene stalde og fodringsanlæg.

Ensilage opbevaring og håndtering

14. Ensilage, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skråner mere end 6 grader mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænedede eller lavbundslande uden okkerklasse.
15. I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstands-krav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en

gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares som fast husdyrgødning.

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloeer skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

Døde dyr

16. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

17. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

18. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 16 og 17.

Håndtering af gylle

19. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår risiko for spild fra påfyldning af gyllevogne ol., kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

20. Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på lavbundsarealer (mark nr. 8-1, 9-0 og 10,1) jf. bilag 11 og 12.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

21. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

22. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

23. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

24. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Støv

25. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Væsentlighed skønnes af Holstebro kommune.

Restvand og spildevand

26. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.
27. Tagvand fra den nye kostald ledes til nedsivning via faskine. Der skal i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om eventuelle faskiner.

Skadedyr

28. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

29. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

30. Husdyrbruget skal minimum en gang årligt føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
31. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
32. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
 - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
 - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
 - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
 - Affaldsreducerende tiltag.
33. Hele husdyrbruget skal inden næste revurdering være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, malkeanlæg, varmeanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

34. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 9.
- Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 211,75 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 14, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,3 DE/ha.
- Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.
35. Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af kvæggylle til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 21 DE.

Sædskifter og efterafgrøder

36. Udspretningsarealerne skal drives med minimum 70 % græs, roer og græsefterafgrøder. Det er tilladt at anvende et andet sædskifte såfremt dette sædskifte har en mindre N-udvaskning ifølge udvaskningsindekset, jf. Miljøstyrelsens notat vedr. Standardsædskifter og referencesædskifter.
37. Der skal hvert år etableres 15 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. Dvs. at der på bedriften skal dyrkes 85 % med roer, græs eller græsefterafgrøder i stedet for det normale krav på 70 %. De ekstra pligtige efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet til Naturerhvervstyrelsen. Græsarealer i omdrift må kun pløjes i perioden 1. marts til 1. juni.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

38. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.
39. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
40. Der må ikke etableres afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 11-05-2015

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Paul de Graaf, Gørdingvej 11, 7570 Vemb (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening - lokalafdeling Holstebro, CVR: , P-nr: -, E-mail: dnholstebro-sager@dn.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening, CVR: 17915746, P-nr: 1001388580 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR: , P-nr: , Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)

- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR: , P-nr: , Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 11681328, P-nr: 1002911064 - (Myndighed)
- Kulturarvsstyrelsen, CVR: 26489865, P-nr: 1008973780 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, e-mail kv@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Bent Ejiskær Nielsen, Hyldevej 8, 7570 Vemb (ejer af Gørdingvej 7)
- Ulla Ejiskær Nielsen, Gørdingvej 7, (nabo)
- Helle Lauritsen og Leif Marinus Jensen, Gørdingvej 9, 7570 Vemb (nabo)
- Aksel Lund, Gørdingvej 5, 7570 Vemb (Nabo)
- Bent Øllgaard Ørts, Gørdingvej 15, 7570 Vemb (Nabo)
- Erling Aastrup Jensen, Gørdingvej 13, 7570 Vemb (Nabo)
- Anne-Lise Bennedsg Jespersen, Stensigvej 18, 7570 Vemb (Nabo)
- Knud Erik Kjær, Stensigvej 9, 7570 Vemb (Nabo)
- Erik Kjær, Stensigvej 9, 7570 Vemb (forpagtede arealer)
- Henry Jensen, Gørdingvej 4, 7570 Vemb (forpagtede arealer)

I perioden 19-03-2015 til 09-04-2015 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring hos nedenstående:

- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, e-mail kv@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Bent Ejiskær Nielsen, Hyldevej 8, 7570 Vemb (ejer af Gørdingvej 7)
- Ulla Ejiskær Nielsen, Gørdingvej 7, (nabo)
- Helle Lauritsen og Leif Marinus Jensen, Gørdingvej 9, 7570 Vemb (nabo)
- Aksel Lund, Gørdingvej 5, 7570 Vemb (Nabo)
- Bent Øllgaard Ørts, Gørdingvej 15, 7570 Vemb (Nabo)
- Erling Aastrup Jensen, Gørdingvej 13, 7570 Vemb (Nabo)
- Anne-Lise Bennedsg Jespersen, Stensigvej 18, 7570 Vemb (Nabo)
- Knud Erik Kjær, Stensigvej 9, 7570 Vemb (Nabo)
- Erik Kjær, Stensigvej 9, 7570 Vemb (forpagtede arealer)
- Henry Jensen, Gørdingvej 4, 7570 Vemb (forpagtede arealer)

I 3 ugers nabohøringen er der ikke indkommet bemærkninger.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Gørdingvej 11, 7570 Vemb samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2023.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 13-04-2015. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme 2009
- Vejledning nr. 1027/2007 om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 11, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Paul de Graaf ejer og driver husdyrbruget på Gørdingvej 11, 7570 Vemb under CVR nr. 18075032. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og

miljøansvarlige på husdyrbruget er Paul de Graaf. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 0,8 km vest for Vemb byzone. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo (Gørdingvej 7, 7570 Vemb) – krav 50 meter	140 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	> 800 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende Vemb By - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	> 800 m
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, - vurdering indenfor 300 meter	> 750 m

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	> 900 m
Kategori 2-natur ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	> 900 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny kostald - eksisterende kostald - eksisterede kviestald - goldkostald - nye kalvehytter - ny ensilageplads	> 50 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - ny kostald - eksisterende kostald - eksisterede kviestald - goldkostald - nye kalvehytter - ny ensilageplads	> 1,3 km
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m) - ny kostald	> 100 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
- eksisterende kostald - eksisterede kviestald - goldkostald - nye kalvehytter - ny ensilageplads	
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - ny kostald - eksisterende kostald - eksisterede kviestald - goldkostald - nye kalvehytter - ny ensilageplads	> 35 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - ny kostald - eksisterende kostald - eksisterede kviestald - goldkostald - nye kalvehytter - ny ensilageplads	> 25 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - ny kostald - eksisterende kostald - eksisterede kviestald - goldkostald - nye kalvehytter - ny ensilageplads	> 25 m
Naboskel (krav 30 m) - ny kostald - eksisterende kostald - eksisterede kviestald - goldkostald - nye kalvehytter - ny ensilageplads	>100 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. stalde og ensilagepladser opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlægget

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger uden for kulturhistoriske områder, fortidsmindebeskyttelseslinier eller diger.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger inden for et område udpeget til særligt værdifuldt landskab i Kommuneplan 2013 pga. Storådalen samt inden for kystnærhedszonen. Fra de eksisterende anlæg er der ca. 400 meter til Storåen.

Ejendommen ligger i det åbne land ca. 800 meter vest for Vemb, som er den nærmeste byzone i området.

Der etableres en ny kostald vest for de eksisterende bygninger på 1.900 m² samt ensilagepladser nord for eksisterende bygninger på ca. 1.100 m².

Området ligger i den vestlige del af kommunen og strækker sig med sine flade, lavtliggende arealer ind i Lemvig Kommune mod nord og ind i Ringkøbing-Skjern Kommune mod syd. Områdets afgrænsning er bestemt af områdets dominerende karakter; det flade, overvejende lavtliggende terræn, kunstigt afvandet og præget af utallige kanaler og grøfter.

Det overvejende lavtliggende terræn er gennemskåret af afvandingsgrøfter og kanaler. Arealanvendelsen domineres af intensivt dyrkede marker, der delvist afgrænses af læhegn.

Landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse knytter sig især til landvinding ved kunstig afvanding af de lavtliggende områder, inddæmning af fjorden samt tørlægning af marskområderne omkring fjorden og søerne. Landskabet har således ændret karakter fra udpræget marskområde til intensivt dyrkede landbrugsarealer, præget af afvanding via grøfter, afvandingskanaler, pumpehuse og diger.

Samlet vurdering

Samlet vurderes det, at beliggenheden og udformningen af den ansøgte udvidelse af husdyrbrugets anlæg ikke visuelt vil ændrer på området, der er udpræget landbrugsområde, da der også i området er etableret læhegn. Området er dog sårbart overfor høje anlæg, hvorfor kostaldens højde ikke bør afvige fra højden på de eksisterende bygninger ligesom udviklingsretningen bør være væk fra Storåen i forhold til eksisterende byggeri. Nybygningerne falder visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger og de vurderes derfor ikke at forringe de landskabelige værdier, der ligger til grund for områdets status.

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

Ingen af markerne ligger pt. indenfor beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder i form af gravhøje og lignende.

På den nordligste mark er der registreret et ikke-fredet fortidsminde (gravhøje), se bilag 5. Dybdepløjning ved de ikke fredede fortidsminder frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro

Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

Udover de ikke-fredede fortidsminder ligger de nordligste marker inden for et udpeget kulturarvsareal. Kulturarvsarealerne har som funktion at advare potentielle bygherrer om, at der er væsentlige fortidsminder i et område, og at det kan være hensigtsmæssigt at revurdere anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet. Derved kan bygherrens omkostninger til de arkæologiske undersøgelser reduceres. Kulturarvsarealerne er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne. Dybdepløjning frarådes derfor også i disse områder.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Der stilles vilkår om, at det ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 2) og i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3:

Skema 2. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, tung race (9.517 kg mælk)	97	129,34	134	200,24
Småkalve (0-6 mdr), tung race	26	7,03	25	6,76
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-kælving mdr.)	77	37,29	75	35,12
Tyrekalve, tung race (40-55 kg.)	0	0,00	65	0,64
I alt		173,66		242,76

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 3 indenfor hvert planår (1. august-31. juli).

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektur	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Antal	DE	
Eksisterende kostald ST-24781	Malkekøer (9.517 kg mælk), tung race	84	112,00	4	5,98	Sengestald med spalter. (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Malkekøer (11.500 kg mælk), tung race	13	17,33	5	7,47	Dybstrøelse hele arealet
	Kvier (0-26 mdr.), tung race	0	0,00	5	0,94	Dybstrøelse hele arealet
Ny kostald ST-24782	Malkekøer (11.500 kg mælk), tung race	0	0,00	125	186,79	Sengestald med spalter. (kanal, linespil) Skrabning af spalter hver 4. time Skrabning med line spil hver 8 time
Kviestald ST-24783	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	26	7,03	25	6,76	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv
	Kvier (6-28 mdr.), tung race	77	37,29	0	0,00	Sengestald med spalter. (kanal, bagskyl eller ringkanal) Spalteskraber
	Kvier (6-26 mdr.), tung race	0	0,00	73	34,18	Sengestald med spalter. (kanal, bagskyl eller ringkanal) Skrabning af spalter hver 4. time
Kalvehytter ST-24784	Tyrekalve (40 – 55 kg), tung race	0	0,00	65	0,64	Dybstrøelse hele arealet
Goldkostald ST-24785	Malkekøer (9517 kg mælk), tung race	11	14,67	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet

I forbindelse med udvidelsen opføres der en ny kostald (ca. 1.900 m²) vest for de eksisterende bygninger, en ny ensilageplads på ca 1.100 m² nord for den eksisterende kostald, samt kalvehytter syd for det eksisterende ensilage- og foderhus, jvf. Bilag 6.

Kalvehytte placeres på støbt bund med afløb til hyllesystem i henhold til gældende byggeblade.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af

økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejning på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det ovenfor nævnte.

Ansøgers valg og fravalg af BAT

Tilvalg af BAT-teknologi

"Staldtypen for køerne i den nye stald er sengebåsestald med linespil og skrabere ovenpå, som minimerer ammoniakfordampningen. I wellness-afdelingen til kælvning og syge dyr m.m. er der dybstrøelse, samt få på sengebåsestald med spalter. Opdræt er opstaldet i sengebåsestald med spalter og skrabere. Desuden er småkalve fra 0-6 mdr. på dybstrøelse pga. dyrevelfærd.

Naturligt flydelag på gylletank minimerer fordampning.

Markstakke overdækkes i marken for at undgå fordampning.

I dybstrøelsesstaldene strøs med et godt lag halm, så der er et tørt lag, som minimerer ammoniakfordampningen."

Forsuring

"Staldtypen med sengebåsestald og linespil i kanalerne kan ikke kombineres med forsuring, da der ikke er gylle af betydning i kanalerne."

Låg/teltdug på gylletank

"Kvæggylle danner naturligt et godt flydelag, som forhindrer ammoniakfordampning. Teknologibladet, Fast overdækning af gyllebeholder, 2010 viser i beregningerne at teltoverdækning koster ca. 195 kr pr. kg reduceret N inklusiv værdien af sparet handelsgødning ved 250 DE. Miljøstyrelsen har tidligere defineret at BAT-teknologier, der koster over 100 kr pr. kg N ikke er BAT. Teltdug er derfor ikke BAT på dette kvægbrug."

Fodertiltag

"Der ønskes ikke fodertiltag på ejendommen, da det er svært at praktisere på ejendomme med store mængder grovfoder, hvor kvaliteten kan variere meget fra år til år. Græsandelen er høj i foderrationen, hvilket yderligere gør det svært at lave mange fodertiltag, hvilket også er beskrevet i Teknologibladene"

Holstebro kommunes vurdering af BAT

Skrabere i stalde

Der er skrabere på spaltegulvet i kostalden. De øvrige stalde er med fast gulv og har således også en skraber for at fjerne husdyrgødning og dermed minimere ammoniakfordampningen.

Dybstrøelse

I dybstrøelsesstaldene til småkalve, kælvningsafdeling og sygeafdeling sørges der for grundig strøning til at give en tør overflade samt minimere ammoniakfordampningen.

Fodertiltag

Der anvendes ikke fodertiltag på ejendommen

I forbindelse med revurderingen af miljøgodkendelsen eller ved kommende renoveringer af eksisterende kvægstalde, vil Holstebro Kommune stille krav om, at der bliver implementeret BAT staldteknik.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i stald ST-24781 (Eksisterende kostald) og ST-24783 (Eksisterende kviestald)

Holstebro Kommune vurderer, at effekten af skraberen i spaltegulvsstalden skal være på min. 25 %. Der stilles vilkår om at spaltegulvene skal skrubes 6 gange i døgnet, svarende til hver 4. time.

Holstebro Kommune vurderer, at dybstrøelsesafsnittet principielt godt kan være BAT, såfremt der strøs rigelige mængder halm, så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, hvilket reducerer ammoniakemissionen.

Der stilles vilkår til sikring af de ammoniakreducerende tiltag i staldene, og Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at husdyrbrugets staldindretning opfylder kravet til implementering af BAT.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i stald ST-24782 (Ny kostald)

Holstebro Kommune vurderer, at effekten af skraberen og linespil i spaltegulvsstalden skal være på min. 33 %. Der stilles derfor krav om, at der skal indsættes så mange skrabere i stalden, at effekten er på 33 %. Der stilles vilkår om at spaltegulvene skal skrubes 6 gange i døgnet, svarende til hver 4. time. Og at linespil kører minimum hvert 8 time

Der stilles vilkår til sikring af de ammoniakreducerende tiltag i staldene, og Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at husdyrbrugets staldindretning opfylder kravet til implementering af BAT.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i stald ST-24784 og 24785 (kalvehytter og goldkostald)

Dybstrøelse er BAT for dyretyperne og Holstebro Kommune vurderer, at staldtypen er BAT, såfremt der strøs rigelige mængder halm, så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen og i øvrigt lever op til MST's teknologibeskrivelse "kvægstalde med dybstrøelse".

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Skema 4. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget (med 2013-2014 normtal).

Dyretype	Antal dyr	Korrektion	BAT-niveau	Maksimal N-udledning
Malkekøer, ny stald	125	1	7,31 kg N/dyr	914 kg N
Malkekøer, Sengestald spalter (ringkanal, bagskyl) eksisterende stald	4	1	9,80 kg N/dyr	39 kg N
Malkekøer, Dybstrøelse (hele arealet)	5	1	10,10 kg N/dyr	50 kg N
Kvier, Sengestald spalter (ringkanal bagskyl)	73	0,98	5,26 kg N/dyr	384 kg N
Småkalve, Dybstrøelse (hele arealet)	25	1	1,98 kg N/dyr	47 kg N
Tyrekalve (i 14 dage)	65	0,06	0,05 kg N/dyr	3 kg N
Samlet emissionsgrænseværdi				1.437 kg N

Forudsætninger for ovenstående beregninger

Kvierne kælver ved ca. 26 måneders alderen og emissionsgrænseværdierne er derfor korrigeres med følgende faktor^{**}: $\frac{((6+26) \times 0,0562) + 1,48}{3,39} = \underline{0,967}$

Tyrekalve: 65 kalve i 14 dage. $65 \cdot (2/52) = 2,50$ kalve. $2,50$ kalve $\times 1,22$ kg NH₃/dyr = 3,05 kg NH₃.

Af ovenstående Skema 4 fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre i henhold til Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier for malkekvæg.

Den ansøgte totale udledning er 1.423 kg N og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau, som er 1.437 kg N. Der stilles vilkår, som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder kravet om anvendelse af BAT.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Idet staldventilationen er naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

Ensilage og foderhus i de eksisterende bygninger bruges til opbevaring af tilskudsfoeder, kraftfoder, mineraler, halm m.v.

Der anvendes eller opbevares ikke kartoffelpulp på ejendommen. Der stilles ikke skærpede vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder.

Der fokuseres på effektiv fodring og begrænsning af støv-, støj- og transportgener for omkringboende. Dette sker gennem en samlet foderopbevaring og foderhåndtering på Gørdingvej 11, Vemb, hvor der etableres ny ensilageplads, så langt størstedelen af grovfoderet opbevares i fodersiloer.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Vurdering

Husdyrbruget producerer foderet til kvægholdet på egen jord. Der udtages foderprøver og fodringen tilrettelægges ved hjælp fra kvægbrugskonsulent. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Holstebro Kommune vurderer, at fodringen på husdyrbruget lever op til BAT.

Ensilage opbevaring og håndtering

I forbindelse med den nuværende drift opbevares græs- og majsensilage i markstakke og hjemtages i forbindelse med fodring. Efter udvidelsen skal ensilagen overvejende opbevares på de planlagte ensilagepladser på ca. 1.900 m². Afhængigt af udbyttet de enkelte år, kan der forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak.

I henhold til gældende lovgivning må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke saftgivende ensilage må efter gældende lovgivning placeres direkte på marken i markstak.

Oplag af ensilage i markstak kan under visse omstændigheder medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor afhænger af flere faktorer, såsom manglende fortørring, uhomogene blandinger, lille absorptionsevne i blandingselementer, hurtig saftafgivelse fra foderemner eller lille tørstofprocent i udgangsmaterialet. Ved saftafgivelse fra ensilage i markstakke er der risiko for udvaskning af næringsstoffer til sårbart vandmiljø eller eksempelvis vandindvindingsanlæg. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jvf. BREF-dokumentet er det BAT, at placere f.eks. gødningsstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til følsomme receptorer reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne kontekst er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke. I forbindelse med etablering af ensilagemarkstakke kan der desuden forekomme lugt- og støjgener i forbindelse med ensilering og efterfølgende foderafhentning og evt. foderblanding, hvilket kan være til gene for f.eks. naboer.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ikke-saftgivende ensilage oplagt direkte i markstak, skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år og ikke på samme sted indenfor 5 år. Der stilles herudover vilkår om, at ensilageoplag på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Skema 5. Afstandskrav ved ensilageopbevaring i markstak.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb, grøfter, dræn og søer samt offentlig vej eller privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	100 meter

Der stilles vilkår om, at der skal føres en journal for placering af stakkene på kort og at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varsellet regn, skal fjernes fra marken og opbevares som fast husdyrgødning. Overdækningsmateriale skal løbende fjernes fra marken.

Grundet risiko for overfladeafstrømning til overfladevand stilles der vilkår om, at ensilagemarkstakke ikke må placeres på arealer, der skråner mere end 6 grader mod overfladevande uanset afstanden til disse.

En lille del af udbringningsarealerne er beliggende på lavbundsjarde. Der kan være en større risiko for udvaskning af næringsstoffer fra lavbundsjarde. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ensilagemarkstakke ikke må placeres på lavbundsarealer. Lavbundsarealer fremgår af bilag 11 og 12.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT for placering af disse.

Fyringsanlæg

Ejendommen har et fastbrændselsfy, jf. Bilag 3, som ansøger har oplyst har en indfyringseffekt på <1 MW, og som derfor ikke er miljøgodkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

Olie og brændstof

Olietanke

På ejendommen er der registreret følgende olietanke i BBR:

Skema 6. Olietanke

Type	Placering	Størrelse [liter]	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Maskinhus	1.200	2006	Diesel

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det medfører fare for forurening af disse. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at olie skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald

Alt affald bortskaffes i henhold til kommunens regulativ. Mindre affald opbevares i container og bortskaffes med dagrenovationen. Større affald afleveres på genbrugsplads. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af Skema 7.

Skema 7. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
*Spildolie	Der opbevares en begrænset mængde på spildbakke i maskinhuset	Serviceværksted bortskaffer spildolien
*Medicinrester, kanyler og emballage	Medicinrester forekommer ikke. Kanyler i spand.	Emballage afleveres til dyrlæge eller på apotek
Jern / skrot	Ikke oplyst	Afhentes af skrothandler
Papir / pap	Ikke oplyst	Afleveres på genbrugsplads
Glas	Ikke oplyst	Afleveres på genbrugsplads
Plast og PVC	Ikke oplyst	Afleveres på genbrugsplads

**Farligt affald: Dokumentation for bortskaffelse skal kunne fremvises ved tilsyn.*

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald, såsom spildolie, skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside (affaldsregister).

Husdyrbruget skal registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, herunder skal al bortskaffelse af farligt affald, som f.eks. spildolie, kunne dokumenteres. Dokumentation kan f.eks. være faktura fra værksted ved olieskift, kvittering fra genbrugsplads el.lign.

Alt medicinaffald (kanyler, sprayflasker, tomme ampuller, medicinrester mv.) skal håndteres som farligt affald, medmindre andet er angivet på emballagen. Kvittering for farligt affald skal fremvises ved tilsyn. Medicinaffald kan afleveres til dyrlægen, mod betaling på genbrugspladsen eller til anden godkendt modtager.

Kemikalieaffald og spildolie skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på spildbakke eller tæt bund med opkant og uden mu-

lighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplagspladsen/spildbakken skal være under tag, og have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet er BAT bl.a. at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående, uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares overdækket på syd for eksisterende ensilageplads ved tilkørselsvejen, jvf. bilag 2, indtil afhentning til destruktionsanstalt (DAKA).

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden. Hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

Sprøjtemidler og kemikalier

Da maskinstation foretager sprøjtning af marker opbevares en meget begrænset mængde bekæmpelsesmidler på ejendommen.

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderne er overdækket med fast overdækning
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Malkekøerne er opstaldet i løsdriftsstald med sengebåse med spalter. Gødningen fra malkekøerne håndteres næsten udelukkende som gylle. Gødning fra opdræt håndteres dels som gylle og dels som dybstrøelse. Kvierne (6-26 mdr.) er opstaldet i sengebåse med spalter. Kalve går på dybstrøelse.

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 4.603 m³ gylle samt 500 m³ afløb fra ensilagepladser og vaskevand, svarende til en opsamlet mængde på 5.103 m³.

En del af den flydende husdyrgødning (svarende til 21 DE) leveres til Maabjerg Bio-energy. Gyllen afhentes løbende. Der modtages ikke afgasset biomasse på ejendommen.

I nedenstående Skema 8 angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 8. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Før ændring	Efter ændring
			Kapacitet [m ³]	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder I	1989	27-11-2008	1.080	1.080
Gyllebeholder II	2002	02-11-2012	2.140	2.140

Gyllekanaler		---	600	600
Samlet opbevaringskapacitet:			3.820	3.820

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 9 måneder uden at medregne leveringer af husdyrgødning til Maabjerg Bioenergy. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er stillet med baggrund i, at dyrene på husdyrbruget producerer den gødning, der skal opbevares i lagrene og med henblik på at forhindre, at der sker overfyldning af gyllebeholdere med spild og forurening til følge.

I dette projekt afhentes 21 DE flydende husdyrgødning og der tages ikke afgasset biomasse retur. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at risikoen for overfyldning af gyllebeholderne er minimal.

Naturligt flydelag

Gyllebeholderne drives med naturligt flydelag, og der skal derfor føres logbog i overensstemmelse med gældende regler. For at optimere kontrol med beholdernes tæthed m.v. og imødegå forurening som følge heraf, stilles der vilkår til årlig inspektion inklusiv dokumentation i driftsjournal.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Håndtering af gylle

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår risiko for spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Møg fra kalvehytter opbevares overdækket på møddingspladsen indtil udbringning.

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 100 meter fra nabobeboelse. Dette af hensyn til at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Kompostmarkstakke højst må oplagres samme sted i marken i 12 måneder, og markstakkene må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Den ansvarlige for landbrugsdriften (driftsherren) skal derfor årligt føre optegnelser over markstakkene. Optegnelserne skal omfatte oplysninger om oplagsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et kort.

Foderester m.v.

Gødning og foderrester mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen for opbevaring af kompost i markstakke. Dette skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 1.428 kg/år, hvilket er en meremission på -292 kg N / år i forhold til førsituationen.

Skema 9. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	333 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	658 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	91 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	329 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	17 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og reduktion	1428 kg N / år
Meremission	-292 kg N / år

Jf. ansøgningsskema 72057 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF- habitat-område nr. 58 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 38, Nissum Fjord.

Mindsteafstanden hertil er 1,3 – 1,4 kilometer i både sydvestlig og nordlig retning.

De nærmest liggende dele af habitatområdet (ved Felsted Kog og Damhus Å) er dog domineret af marker samt af røskove eller andre naturtyper, som ikke er en habitat-naturtype og som ikke er særligt kvælstoffølsomme.

Det nærmest liggende naturområde, der er kortlagt indenfor habitatområdet og som er meget følsomt overfor atmosfærisk kvælstof, ligger ca. 1,5 kilometer syd for ejendommen.

Der er tale om et surt overdrevarsareal (naturtype 6230) på indlandsklitter ved Nørre Vosborg med en vegetation af forholdsvis almindelige arter som knold-ranunkel, kornet stenbræk, eng- og dunet havre. Tålegrænsen er her 10-20 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 13 kg N/ha/år kan den være overskredet.

Beregninger – kategori 1 natur

Der er foretaget beregninger af kvælstofdepositionen for et overdrevarsareal (se nedenfor), som ligger i samme retning men dog væsentligt nærmere ejendommen. Beregningerne her viser en deposition på 0,0 kg N/ha/år fra såvel udvidelsen som fra den samlede ejendom efter udvidelsen.

Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommen på Natura 2000-området.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

I en afstand af ca. 1 kilometer syd for ejendommen er registreret et ca. 15 ha stort sammenhængende overdrevsområde, som dermed er omfattet af reglerne for kategori 2 natur. Området er domineret af græsser, men dele er domineret af rensdyrlav eller mosser. Ved en botanisk gennemgang af overdrevet i 2014 blev fundet mange arter typiske for sure overdrev, men ingen sjældne arter.

Området har i kommunens naturplan en mellemhøj målsætning (B).

Beregninger – kategori 2 natur

Beregninger viser en højeste totaldeposition i dette område på 0,0 kg N/ha/år, og reglerne for kategori 2 natur er dermed overholdt med god margin. Kommunen venter ingen negativ effekt af kvælstofemissionen fra ejendommen på området.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Det nærmeste naturområde i forhold til ejendommen, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er et ca. 8000 m² stort registreret moseområde ca. 400 meter sydvest for virksomheden. Det vides ikke hvorvidt området reelt er særligt kvælstoffølsomt.

Beregninger – kategori 3 natur

Der er ikke foretaget beregninger af kvælstofdepositionen her, men med et samlet fald i kvælstofemissionen på 292 kg N/år vil reglerne for kategori 3 natur under alle omstændigheder være overholdt.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtmissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtmissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i Skema 10 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 10. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	207 meter (ny model)	--	--	--	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	116 meter (ny model)	--	--	--	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	116 meter (ny model)	--	--	--	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand

Samlet vurdering for lugt

Vemb er den nærmeste by, og den ligger over 800 m fra anlægget. Gørding, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger 750 m fra anlægget, mens Gørdingvej 7, 7570 Vemb, der er den nærmeste nabo, ligger ca. 140 meter fra anlægget.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. det stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Mælk afhentes hver 2. dag, og tidspunktet afhænger af mejeriets ruteplanlægning, hvorfor afhentning af mælk kan forekomme udenfor normal arbejdstid. En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 7. Gylle til Maabjerg Bioenergy afhentes løbende.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 11. Oversigt over antallet af årlige transporter.

Type	Antal transporter		% ændring
	før udvidelse	efter udvidelse	
Indkøbte foderstoffer	20	20	0
Fyrings- og dieselolie	7	8	13
Husdyr til/fra husdyrbruget	20	20	0
Mælk	183	183	0
Husdyrgødning	160	210	24
Grovfoder / ensilage	250	325	23
Handelsgødning	1	1	0
Andre DAKA	10	12	0
Dyrlæge	50	50	0
Antal transporter i alt	701	829	15

Vurdering af transporter

Foder- og gødningstransporter vil blive forøget. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for last-

vogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Udvidelsen i DE er på cirka 28 %. Det samlede antal transporter øges med 15 %, antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter, hvilket bl.a. er gjort i vilkår 22 og 23, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Hovedparten af den øgede transportbelastning til og fra husdyrbruget sker som følge af flere grovfordertransporter og gylletransporter. Disse er hovedsageligt knyttet til husdyrbrugets arealdrift. Hovedparten af arealerne er beliggende nord for anlægget, hvor det vil være naturligt, at anvende Stensigvej. Holstebro Kommune vurderer derfor, at transportbelastningen ad Stensigvej forbi naboer ikke vil øges væsentligt. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Støjkilder på husdyrbruget består primært af transporter. Transport sker periodisk og primært i dagtimerne.

Nærmeste naboejendom er beliggende inden for en afstand af ca. 140 meter fra husdyrbrugets anlæg. Det vurderes at støj ikke vil være til gene for nabo og omkringliggende.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkloder indenfor normal arbejdstid og ved de stillede vilkår.

Støv

Der kan opstå støvgener ved levering af foder, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra levering af foder vil øges. Det vurderes dog primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Stalde

Der forventes ikke støvgener fra staldene for de omkringboende.

Foderlade

Der er oplyst, at der kan forekomme støv fra foder- og blandeanlæg samt kornlager, som er placeret indendørs.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Der anvendes lavenergilysstofrør. I forbindelse med udskiftning af lysstofrør i stalde udskiftes til lavenergilysstofrør. Der anvendes natbelysning i staldene.

I henhold til BREF-notatet er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset.

Restvand og spildevand

Restvand samt husholdningsspildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i Skema 12:

Skema 12. Håndtering af restvand og spildevand.

Restvandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand fra eksisterende bygninger.	Ledes til dræn og nedsivning
Tagvand fra ny stald.	Ledes til nedsivning og faskine
Restvand fra ny ensilageplads	Ledes til gyllesystem
Restvand fra eksisterende ensilage/vaskeplads	Ledes til gyllesystem
Restvand fra vask af stalde	Ledes til gyllesystem
Restvand fra vaske af mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllesystem
Mælke-/malkerumsrestvand	Ledes til gyllesystem

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Hvis der etableres tagrender på de nye bygninger, skal vandet herfra ledes til nedsivning via faskine. Der stilles vilkår til dette. Før etablering af faskiner, skal der fx i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om tilladelse til etableringen. Hvis der ikke sættes tagrender på de nye bygninger kan vandet nedsives på stedet.

Overfladevand i øvrigt

Overfladevand fra udenoms arealer ledes primært til overfladisk nedsivning og i mindre omfang til dræn. Ansøger har oplyst, at der ikke er riste til afledning af overfladevand, og på den baggrund vil der ikke blive stillet skærpede krav vedrørende disse.

Tagrender

Overfladevand fra udenomsarealer ledes primært til overfladisk nedsivning og til dræn. Der vil på udenomsarealerne være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af udenomsarealerne.

Idet tagvand og overfladevand fra de nye bygninger skal ledes til nedsivning via faskine, skal der i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om tilladelse til dette.

Skadedyr

Rotter

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning, der besøger ejendommen efter behov. Forebyggelse ved renholdelse af stalde mv. for foderrester mv.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Fluer forbygges og bekæmpes ved hyppig renholdelse af kalve-, kælvnings- og sygebokse.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Mulige uheld anses at være spild af olie-/ kemikalieprodukter samt gyllespild og – uheld osv.

Overpumpning af gylle

Overpumpning sker vha. traktorpumpe under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning.

Gylleuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet, vurderes det som værende usandsynligt, at gyllen løber til grøfter eller vandløb. Ved et gylleudslip fra gyllebeholdere vil gyllen løbe mod sydvest inden den bremses af et ca 1 meter højt dige. Terrænet omkring gyllebeholderne er ikke stærkt skrånende mod hverken grøfter, vandløb eller naturområder, og derfor vil gyllen ikke udgøre en risiko for overfladevand eller natur. Der er ikke drænet i området.

Mod syd ligger grøftede arealer op til Store Å Bæk i en afstand af ca. 250 meter fra den nærmeste gyllebeholder. Terrænet er svagt skrånende mod Store Å

Beredskabsplan

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip og brand.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi	▪ Anvendelse af lavenergilysstofrør i nye stalde.▪ Løbende udskiftning af eks. lysstofrør i eks. stalde til lavenergilysstofrør eller LED belysning.▪ Der er etableret brændselsfyrrør, hvilket vil reducere behovet for anvendelse af olie.▪ Forkøler til malkeanlæg.
Vand	▪ Vand fra forkøler anvendes til rengøring af malkeanlæg

- Management**
- Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres.
 - Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
 - Der er lavet udkast til beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
 - På husdyrbruget forefindes arbejdspladsvurdering (APV). Der foretages daglig tjek og løbende service på anlægget efter behov
- Ammoniak**
- Der er installeret skraber på spalter og linespil i gyllekanaler
 - Der strøs så dybstrøelsesmåtte altid er tør i overfladen

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jf. Skema 13:

Skema 13. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	Ændring
EL forbrug [kWh]	100.000	120.000	20.000
Vand [m ³]	4.500*	6.000*	1.500
Olie [liter]	7.000	8.000	1.000

* Der er en vandingsstilladelse til 90.000 m³

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets husdyrsammensætning modsvarer et standard husdyrbrug på 134 malkekøer med opdræt. Det forventede energiforbrug er derfor omkring 72.000 kWh. Hertil kommer drift af markvanding med ca. 50.000 kWh.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at hele husdyrbruget inden næste revurdering skal være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a.:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,

- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Arealer drives af ejendommen. Maskinstation står for sprøjtning og udbringning af husdyrgødning, samt en del af høst arbejdet. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn.

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede af husdyrbruget på Gørdingvej 11, 7570 Vemb.

Skema 14. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Gørdingvej 11, 7570	Kvæggylle	20.684	3.021	226,95
	Dybstrøelse	1.552	213	15,80
I alt		22.236	3.234	242,75
Fraført fra husdyrbruget til biogas				
Til Maabjerg BioEnergy	Kvæggylle	-1.870	-197	-21,00
I alt		-1.870	-197	-21,00
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Gørdingvej 11, 7570	Kvæggylle	18.814	2.824	205,95
	Dybstrøelse	1.552	213	15,80
I alt		20.366	3.037	221,75

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 14 angivne.

Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af kvæggylle produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 20 DE. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 96,51 ha, hvoraf 4,75 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 15 og er beliggende i henhold til bilag 9.

Skema 15. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	4,04	Paulus Jacobus de Graaf, Gørdingvej 11, 7570 Vemb
6-0	3,86	
7-0	3,81	
8-0	4,89	
8-1	1,40	
9-0	2,05	
10-1	0,44	

Marknr.	Ha	Ejerforhold
11-0	4,14	
12-0	1,01	
13-0	4,22	
16-0	4,79	
20-0	3,64	
23-0	4,89	
27-0	1,54	
31-0	4,72	
32-0	7,24	
33-0	4,96	
34-0	0,88	
40-0	7,81	
42-0	3,14	
43-0	2,28	
5-1	0,59	
45-0	0,88	
46-0	2,06	
4-0	2,87	
3-0	2,91	
5-0	1,02	
2-0	3,75	
44-0	0,96	
42-1	0,34	
42-2	0,54	
I alt	91,68	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
28-0	0,89	Knud Erik Kjær, Stensigvej 9, 7570 Vemb
29-0	0,99	
36-0	2,13	Henry Jensen, Gørdingvej 4, 7570 Vemb
37-0	0,82	
	4,83	Ha forpagtede arealer
I alt	96,51	ha forpagtede og ejede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumen-

terer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav). For kvæg må der udbringes 2,3 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 96,41 ha til rådighed. Der er 96,51 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskite og efterafgrøder

Alle arealerne drives med K12-sædskite, der er identisk med referencesædskitet. Da beregningerne er foretaget på et sædskite, der ikke afviger fra referencesædskitet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskite.

Efterafgrøder er anvendt som et virkemiddel i ansøgningen til at nedbringe nitratudvaskningen til grundvandsmagasiner og Natura 2000 overfladevand. Mængden af ekstra efterafgrøder fremgår af de respektive afsnit om grundvand og Natura 2000 områder. De ekstra efterafgrøder beregnes på baggrund af efterafgrødegrundarealet og etablering, tæthed og vedligeholdelse følger NaturErhvervstyrelsens regler for lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder, der anvendes som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen, kan dog ikke erstattes af mellemafgrøder, overskud af efterafgrøder fra tidligere år, energiafgrøder, afbrændt fiberfraktion eller efterafgrøder udlagt af en anden jordbruger.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Gener fra transport er generelt vurderet i afsnittet om transport. Husdyrbrugets arealer til udbringning ligger tæt omkring ejendommen, og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener. Transport af gylle til Maabjerg Bioenergy foregår med lastbil og er omfattet af færdselsloven.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringningsarealerne mark 16-0, 32-0, 33-0, 34-0, 36-0 og 37-0 ligger mindre end 200 meter fra byzone, sommerhusområde eller område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. (se bilag 4) Arealerne er derfor omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage:

§ 28. Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur

- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene
- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Udspretningsarealerne ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsopland og indsatsområde for nitrat, indvindingsopland til vandværk og hygiejnezone for vandværksboringer.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til vandværker, vurderes det, at der i miljøgodkendelsen ikke skal stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i Holstebro Kommune:

Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Birkemus: Arten har en bestand nær Nørre Vosborg på sydsiden af Storå, men en eventuel bestand nær ejendommen vurderes ikke at blive negativt påvirket ved projektet.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storå, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Vandranke: Vokser ved sydenden af Felsted Kog, men er ikke registreret nær ejendommen.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen³. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁴ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e), hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Der er to niveauer af beskyttelse i husdyrloven. Der er et generelt niveau, der anvendes, når påvirkningen med næringsstoffer fra oplandet har været faldende siden 2007 og et skærpet niveau, der gælder, hvis påvirkningen er steget.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrholdet i oplandet til Felsted Kog har været stigende siden 2007. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrlovens skærpede beskyttelsesniveau gælder for denne miljøgodkendelse.

Det skærpede beskyttelsesniveau betyder, at ansøger skal vise, at det miljøgodkendte projekt ikke udleder mere nitrat til fjorden end et plantebrug, der dyrker et areal af samme størrelse.

Udvaskningsberegninger fra det ansøgte projekt viser at det skærpede beskyttelsesniveau overholdes.

³ Hjertermuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁴ Bek. nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

96,51 ha af husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Felsted Kog eller mellem fjorden i Nissum Fjord. Udbringningsarealerne ligger i et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på <50 %. Nissum Fjord er karakteriseret som et meget kvælstoffølsomt overfladevand, hvorfor dele af oplandet er udlagt som nitratklasse 3, hvor der maksimalt må udbringes 50 % af det generelle harmonitryk uden anvendelse af virkemidler til reduktion af nitratudvaskningen se Skema 16.

Skema 16. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	Harmonitryk uden virkemidler (DE/ha)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]		
I alt	96,51	0,00	0,00	0,00	96,51	50,00	1,15

Udviklingen i dyrehold er stigende i oplandet til Nissum fjord inklusiv Felsted Kog og Mellem Fjorden, jvf. appendiks 1, hvorfor udvaskningen for udbringningsarealerne i oplandet ikke må overstige en N-udvaskning svarende til planteavlssædskifte, jvf. beskyttelsesniveauet i bilag 4, nr. 2, pkt. C.

Husdyrgodkendelse.dk beregner (skema ID 72057) en reference N-udvaskningsberegning for udspretningsarealerne beliggende i oplandet til Nissum Fjord med anvendelse af husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau, jf. dennes bilag 3, samt en reference N-udvaskningsberegning for udspretningsarealerne, der bestemmer N-udvaskningen svarende til planteavlssædskifte.

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det reducerede harmonitryk jvf. Skema 17. Det vurderes derfor, at det forøgede ansøgte harmonitryk kompenseres af anvendelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen svarende til niveauet for det reducerede harmonitryk, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regler herom⁵. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om en øget andel af efterafgrøder og sædskifte, jvf. tidligere afsnit herom.

Skema 17. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af reduceret harmonitryk svarende til 1,15 DE/ha og K12 sædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 2,3 DE/ha ved anvendelse K12-sædskifte og 15 pct. ekstra efterafgrøder.

Scenarier	Planteavl	Reduceret harmonitryk	Ansøgt drift
-----------	-----------	-----------------------	--------------

⁵ Bilag 3, pkt. 1 under beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte	1,15 DE/ha K12-sædskifte	2,30 DE/ha K12-sædskifte m. 15 pct. ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	80,0 kg N/ha	58,30 kg N/ha	58,20 kg N/ha

Holstebro Kommune vurderer, at efterafgrøder og harmoniforhold er anvendt som virkemidler til reduktion af N-udvaskningen, hvorfor der i miljøgodkendelsen stilles vilkår om, at der skal etableres 15 % efterafgrøder ud over NaturErhvervs generelle krav, samt at husdyrbrugets harmoniforhold maksimalt må være 2,30 DE/ha.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at

Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Nissum Fjorde er lukkede vandområder, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B i det respektive opland.

Skema 18. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	67%	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	75 kg N/ha/år	75 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	2.345 tons N/år	1.323 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	235 tons N/år	122 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	2.579 tons N/år	1.445 tons N/år
Det ansøgte projekt		
Nitratklasse 0	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse I	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse III	96,51 ha	96,51 ha
Samlet udbringningsareal	96,51 ha	96,51 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	25,0%	25,0%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	58,2 kg N/ha/år	58,2 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	4,213 ton N	4,213 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,1633%	0,292%

* Beregnet vha. Cttools

Det ansøgte har jvf. Skema 18 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0,29 % og 0,16 % af den samlede N-udvaskning til hhv. Nissum Fjord (Felsted Kog) og Nissum fjord som en helhed.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C i appendiks 1. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-område mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugens udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne.

Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af grov sandet jorde (95,5 %), mens den resterende er beliggende på detailafvandet humusjord i lavbundsområde (4,5 %) jvf. Skema 19.

Skema 19. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detailafvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
5-0	1,02	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	--	2	1,02
5-1	0,59	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	--	2	0,59
9-0	2,05	Ja	JB11	Ja	Nissum Fjord	--	2	2,05
10-1	0,44	Ja	JB11	Ja	Nissum Fjord	--	2	0,91
44-0	0,96	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	--	0	0,96
46-0	2,06	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	--	2	2,06
45-0	0,88	Ja	JB1	Ja	Nissum Fjord	--	2	0,88

* Angiver arealer hvor Holstebro Kommunes vurdering afviger fra det i ansøgningen oplyste. Holstebro Kommunes vurdering er baseret på drænkort, grøfte-kortlægning, pumpelagsområder, historiske kort og Ortho kort.

Fosforklasser og fosforoverskud

Nissum Fjord er i henhold til statens kortværk udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. Der er ikke detailafvande lerjorde omfattet af fosforklasse I og III. 2,49 ha af markerne 9-0 og 10-1 er beliggende på detailafvandet lavbundsjord med et ukendt FE/P-ratio, hvorfor området vurderes at være omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en fosformængde på 3.046 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 3.046 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 1,4 kg P/ha, jvf. Skema 20.

Skema 20. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	3.037 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	31,5 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	30,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	1,4 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord⁶. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 1,4 kg P/ha/år, jvf. Skema 20, hvilket er merkant mindre end det gennemsnitlige i det øvrige opland.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 1,4 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 1 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området er vurderet til 0,003 %, jvf. Skema 21.

⁶ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdrifts-afgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

Skema 21. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	19.173 kg P	14.217 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	5.761 kg P	3.934 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	24.934 kg P	18.151 kg P
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	96,51 ha	96,51 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	1,4 kg P/ha	1,4 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	1%	1%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	1 kg P	1 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,0022%	0,0030%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

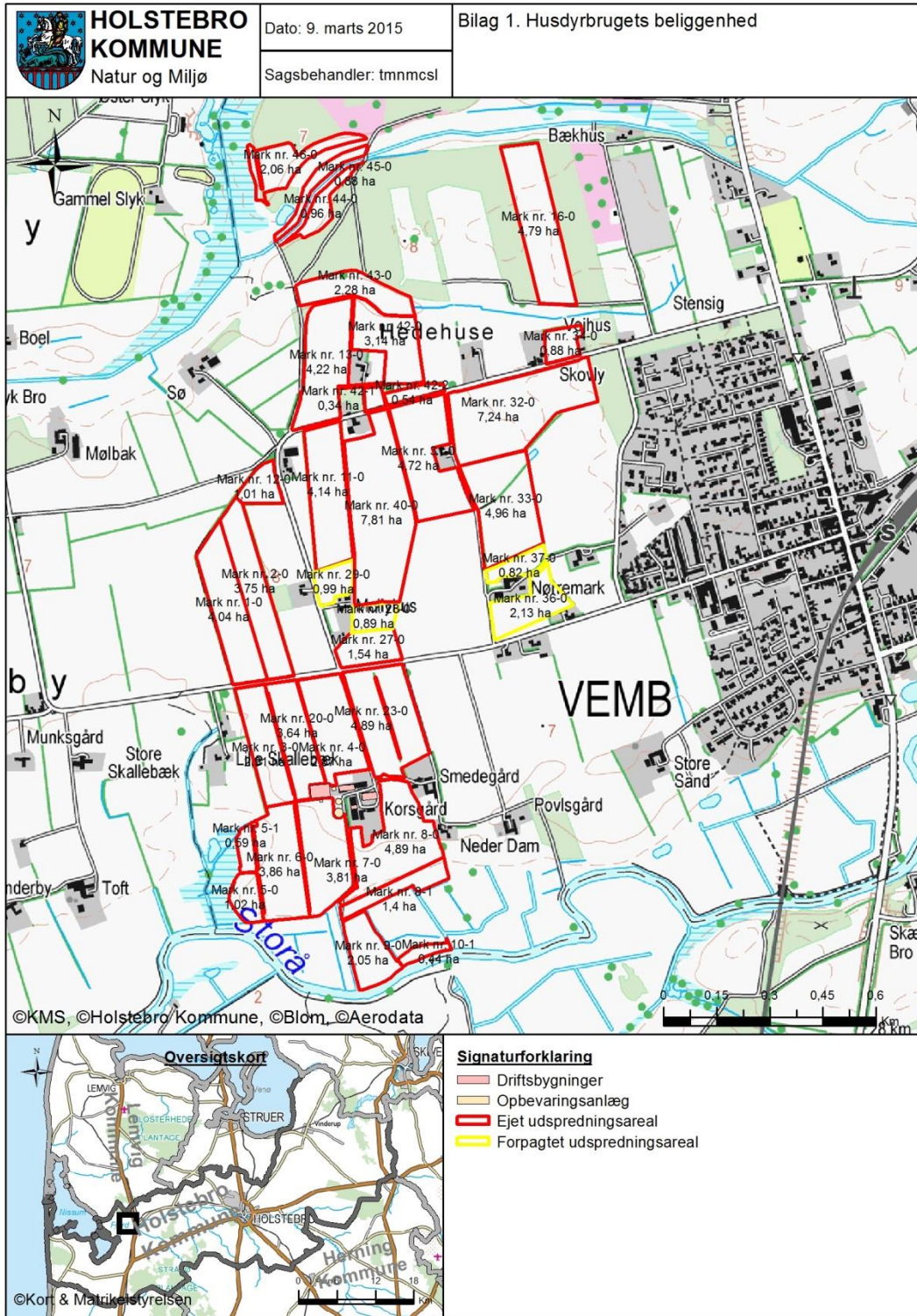
Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

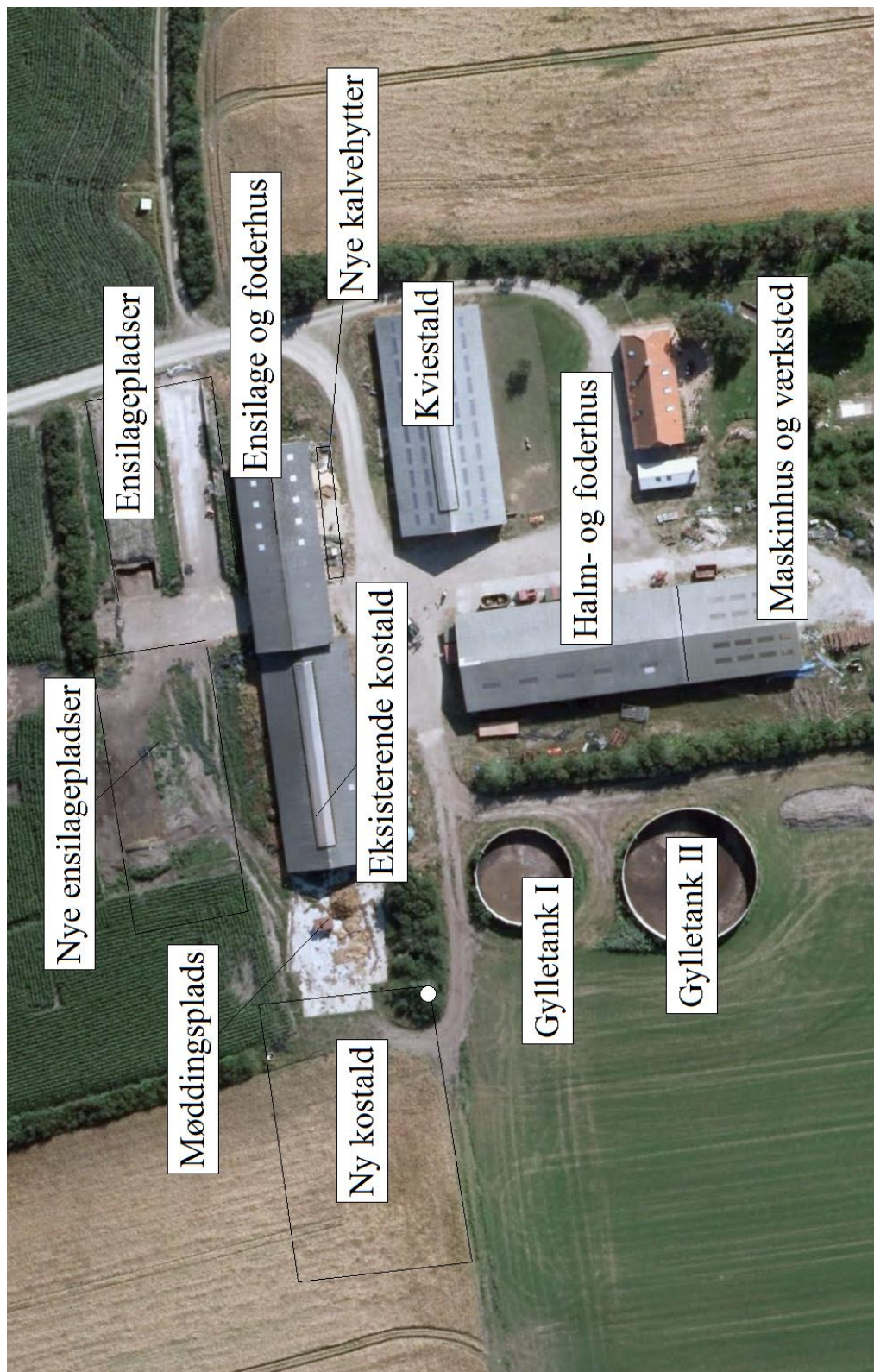
Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

Bilag 2 – Situationsplan

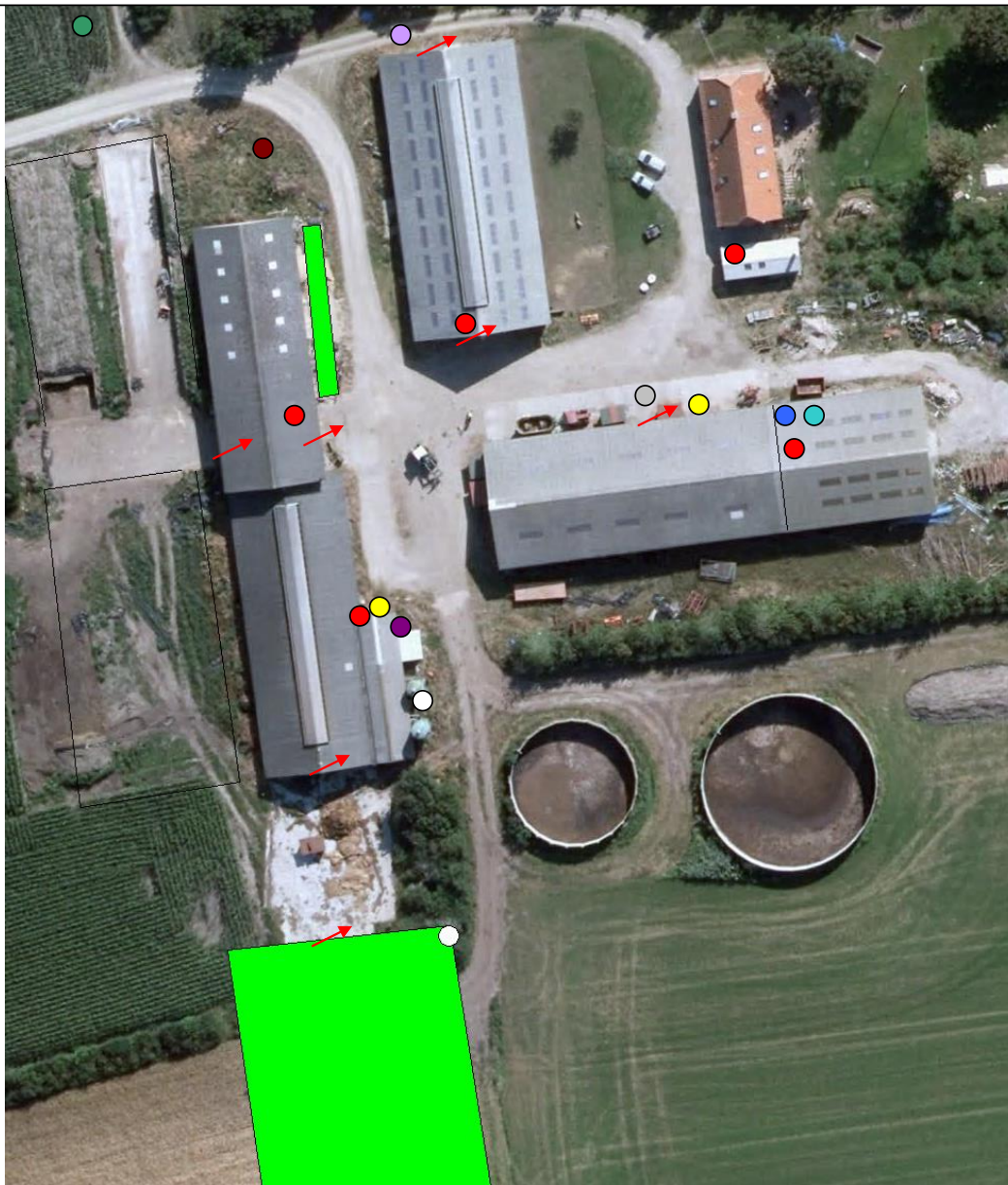

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

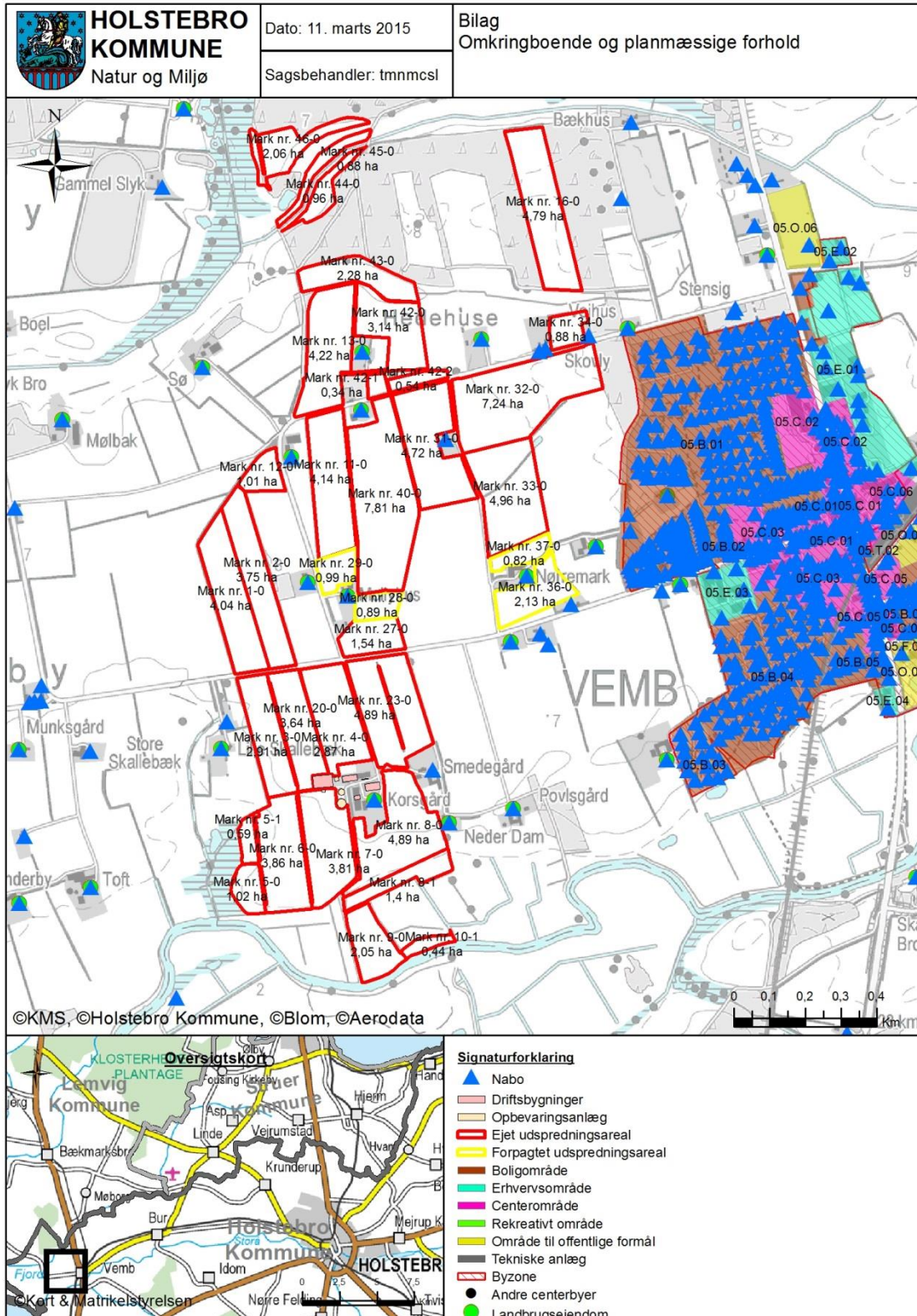
Signaturforklaring:

- =
- = Motorolie
- = Dieseltank
- =
- =
- = Hovedhane til vand
- = El-tavle
- = Brandslukkere
- =
- = Mark/drikkevand boring
- =
- = Belysning
- = Fodersilo
- = Befæstede arealer inkl. afløb
- = Afhentningsplads for DAKA
- ➔ = Flugtveje for dyr

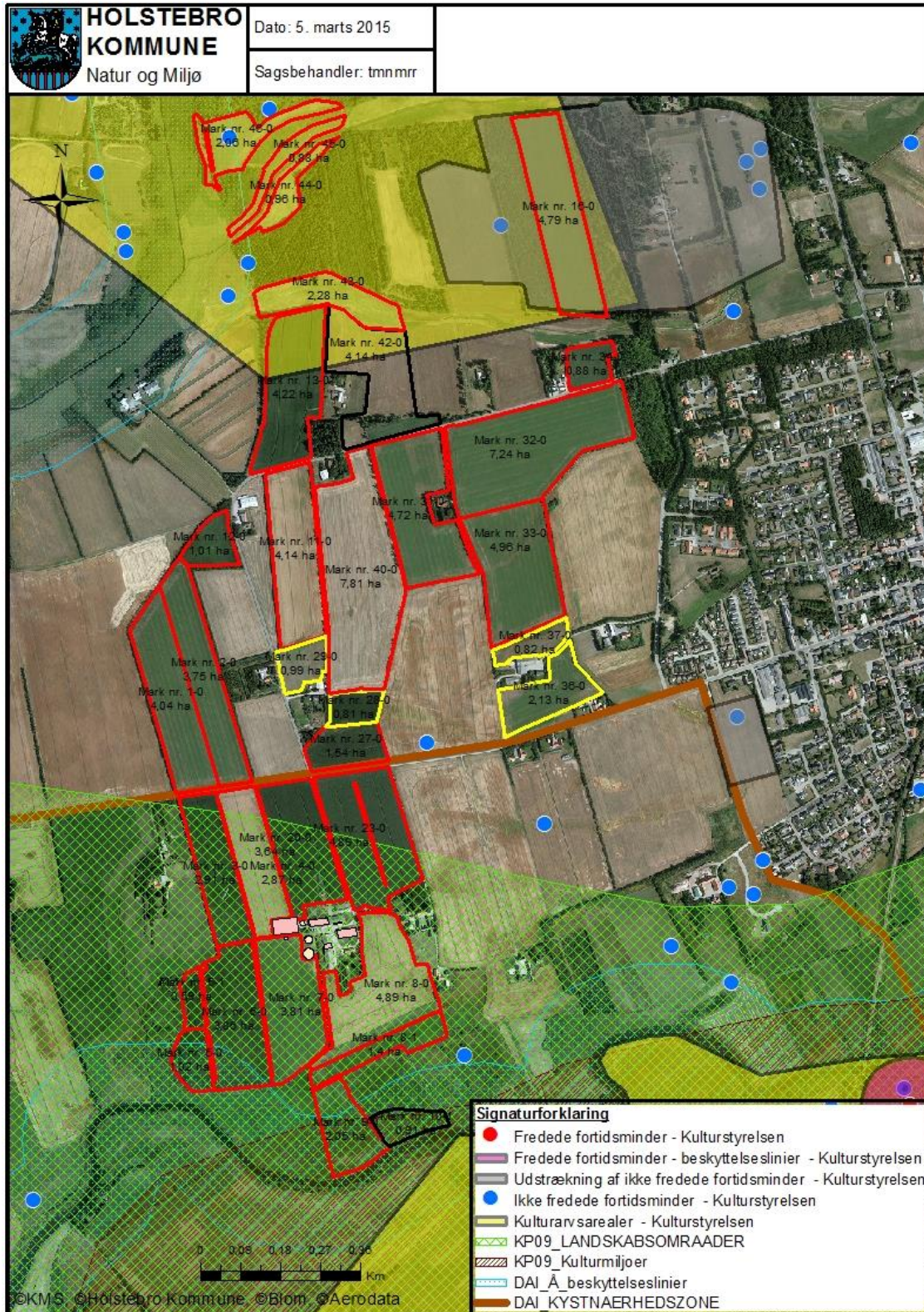

Bilag 4 – Omkringboende og planmæssige forhold

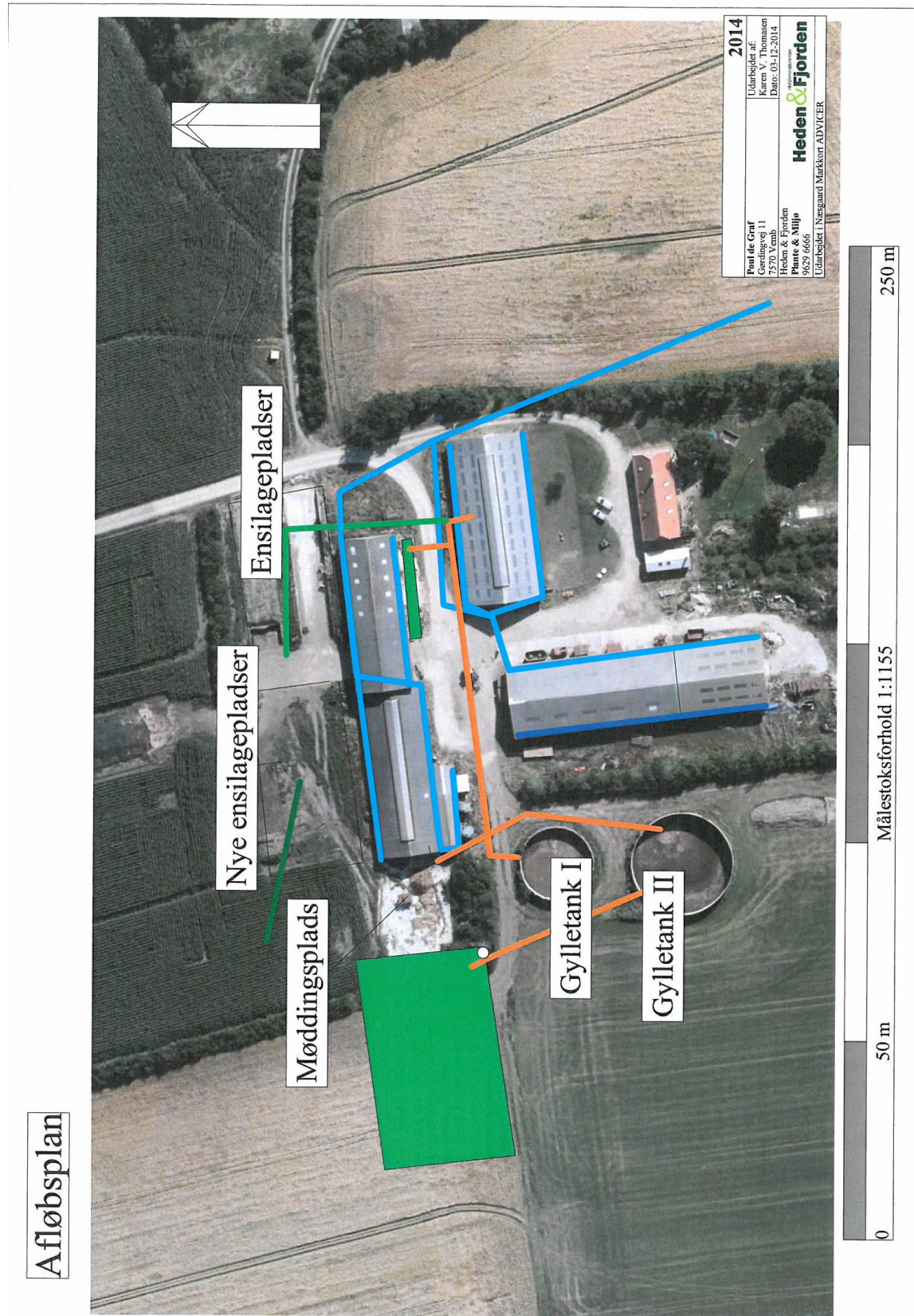

Bilag 5 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg og udspretningsarealer

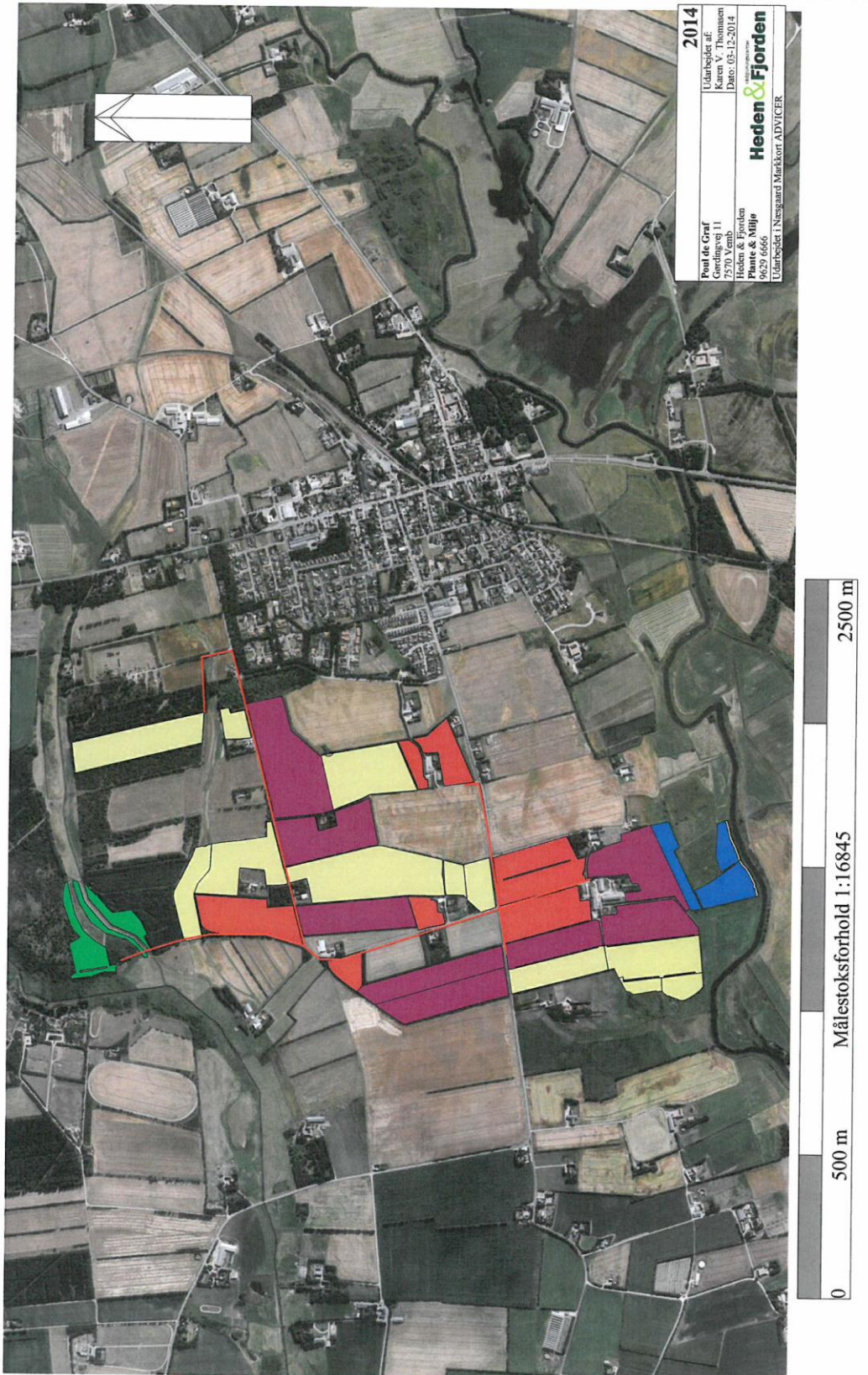
Bilag 6 – Husdyrbrugets afløbsforhold

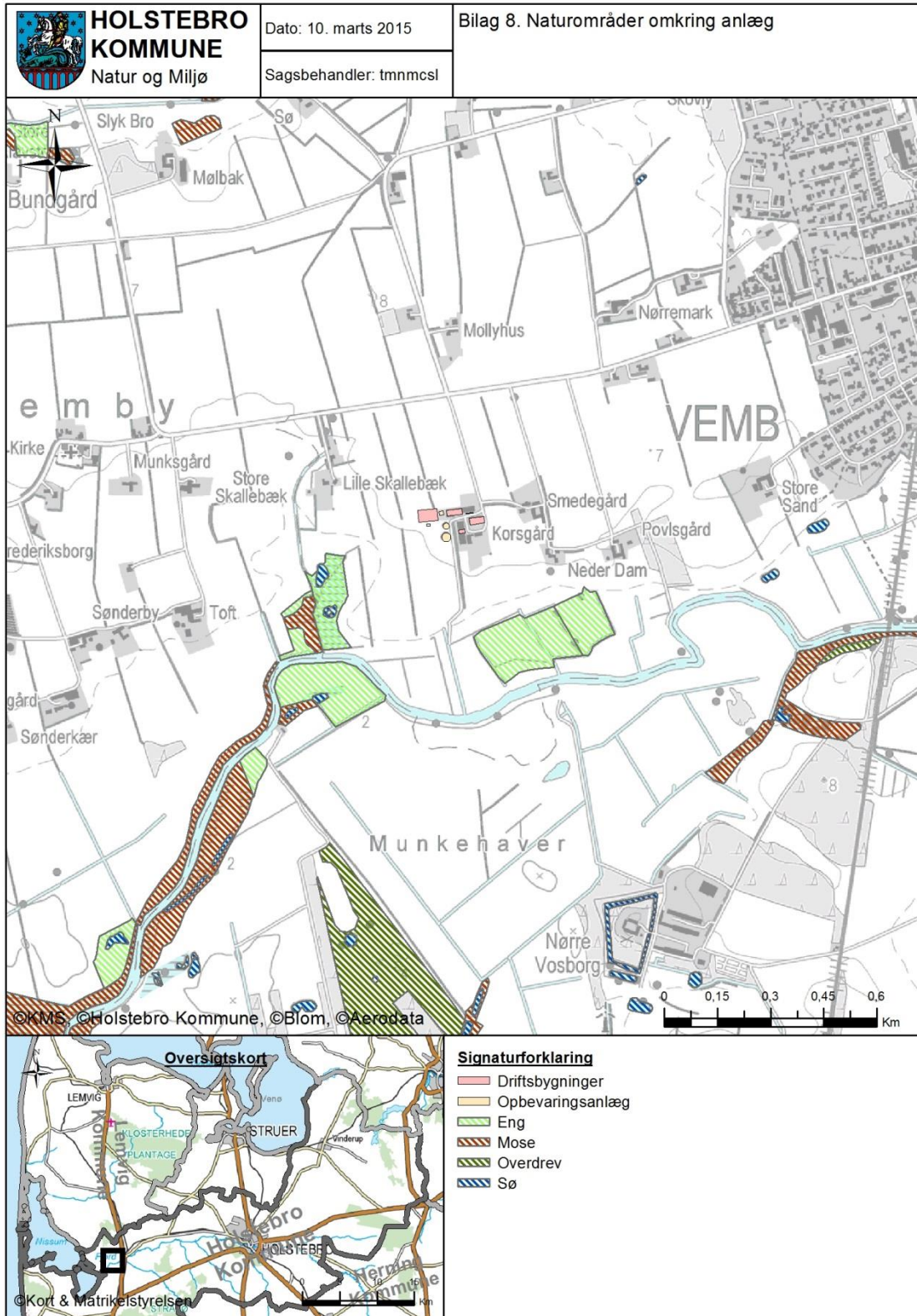
Bilag 7 – Gylletransportruter

Ejendomsoversigt og transportruter

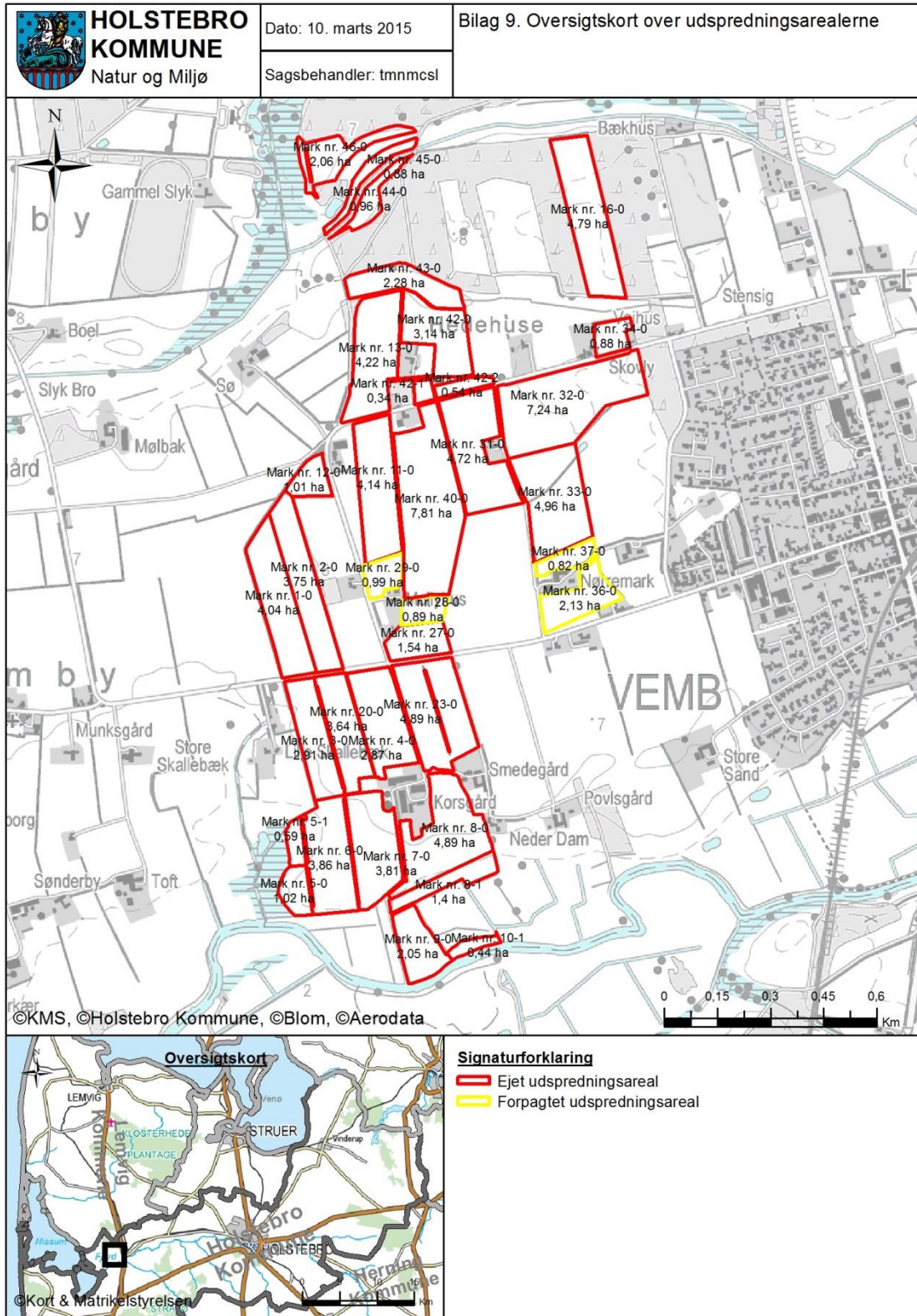

Bilag 8 – Naturområder omkring anlæg

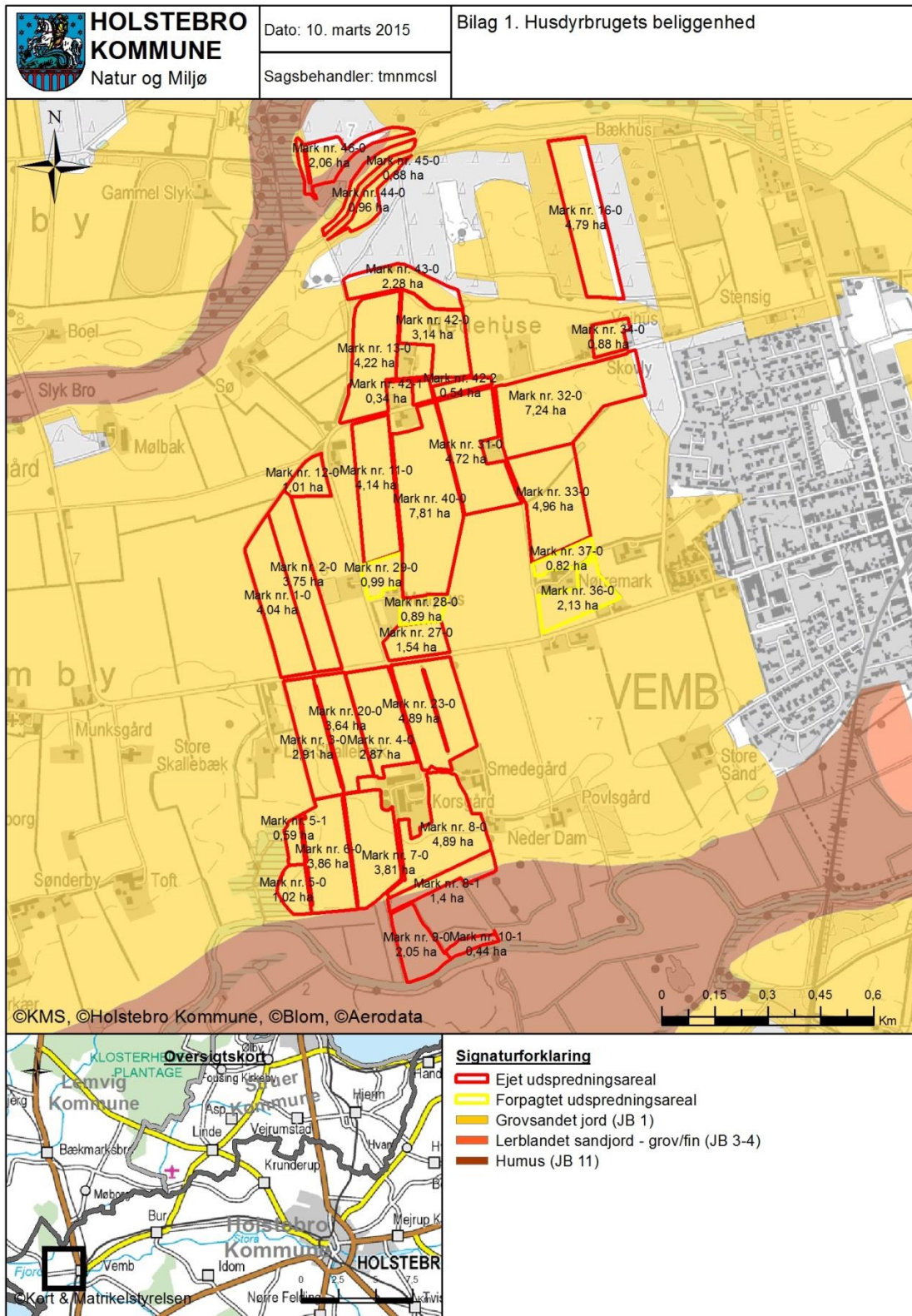

Bilag 9 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

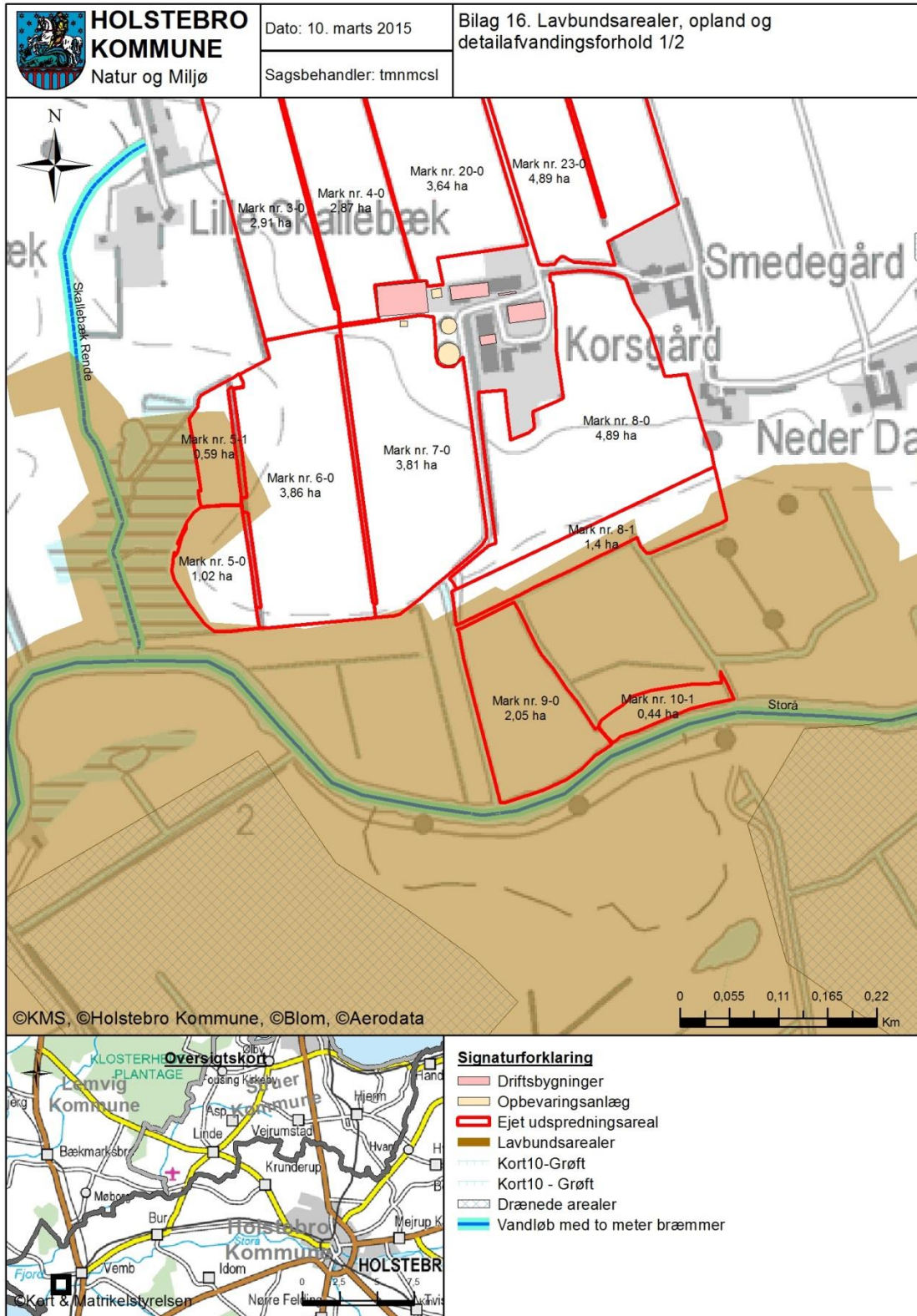

Bilag 10 – Jordbundstyper

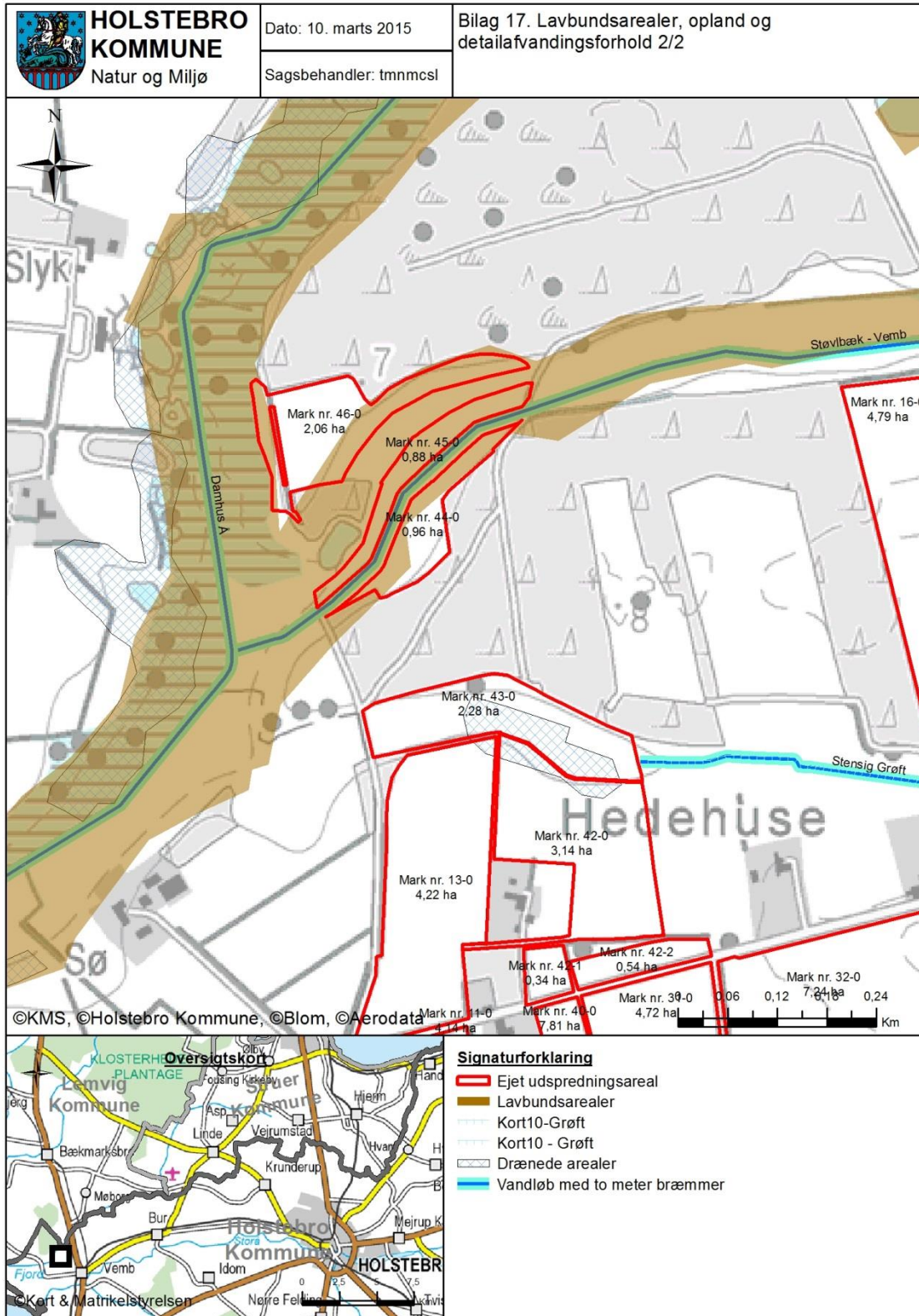

Bilag 11 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold 1/2

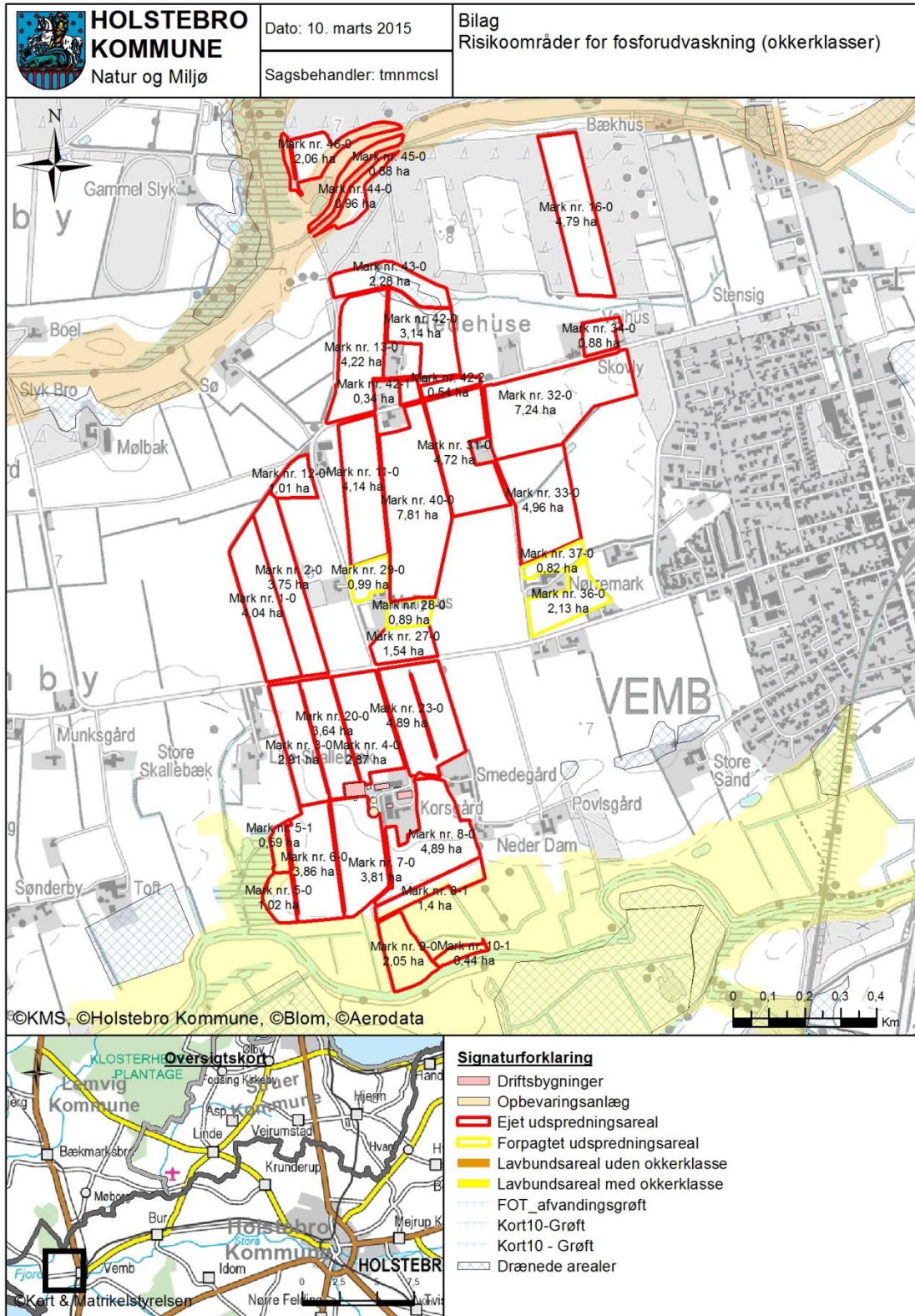

Bilag 12 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold 2/2

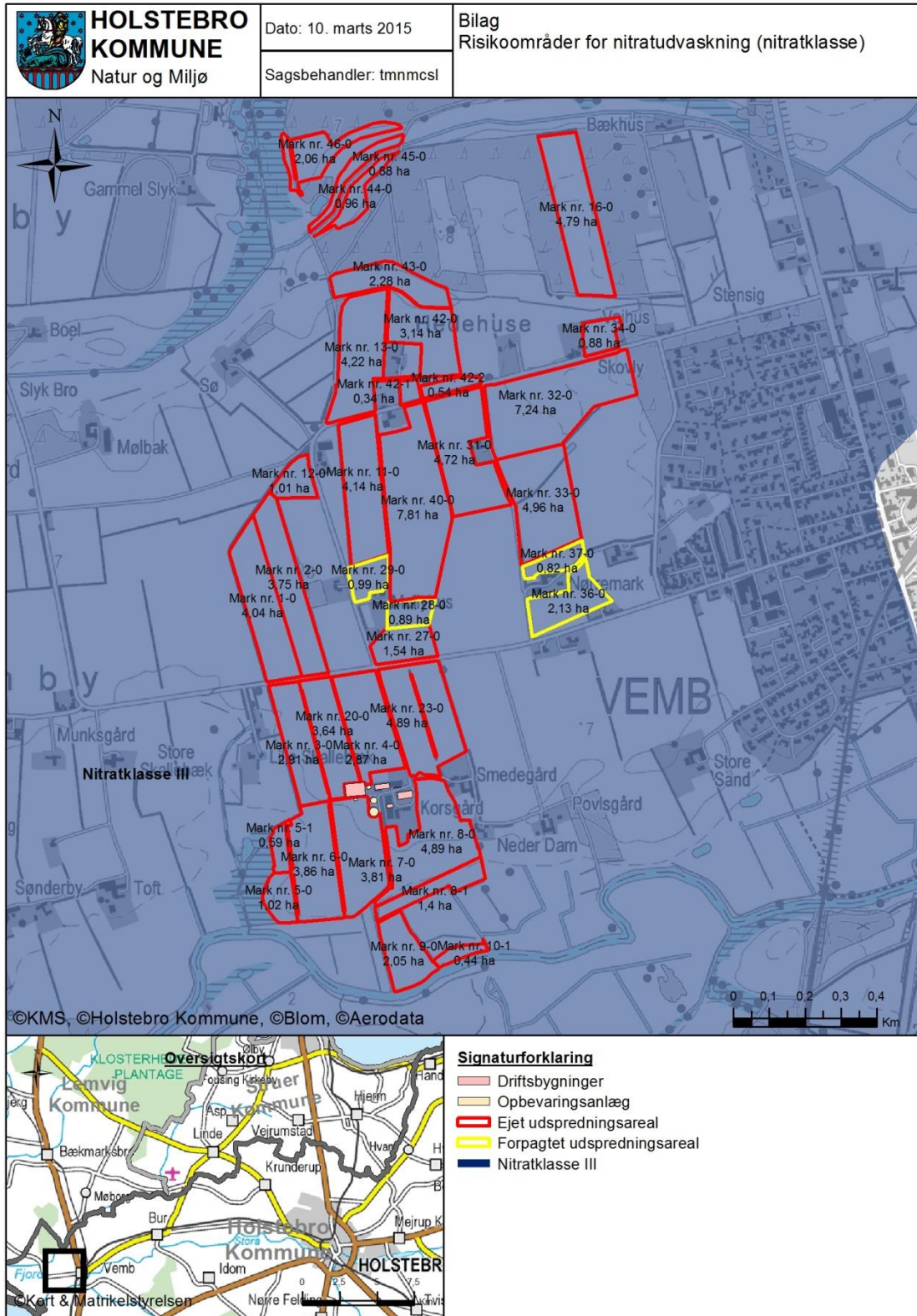

Bilag 13 – Risikoområder for fosforudvaskning (okkerklasser)

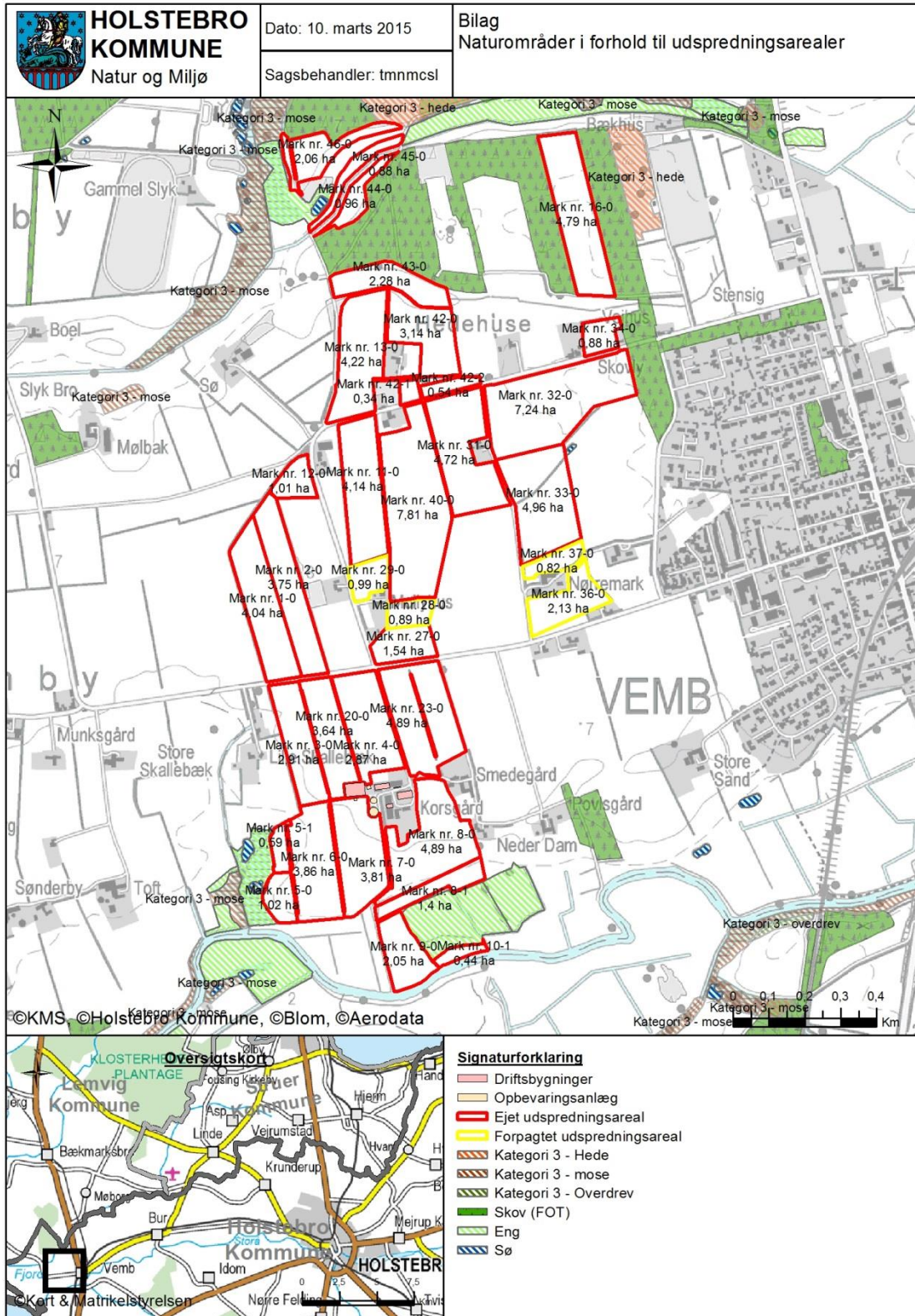

Bilag 14 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

Bilag 15 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer

Bilag 16 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagterifregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

ENSILAGE I MARKSTAKKE

1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).

Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:

Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Bilag 17 – Driftsjournal - del 2 / 2

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	År:			År:			År:			År:		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

UHELD						
Hændelse	fra dato		til dato		Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...						